

עיריית כפר-סבא

פרוטוקול מס' 38/15-10/05

מישיבת מועצה מן המניין מיום שני, א' אלול תשס"ה (5.9.2005)

		<u>משתתפים:</u>
ראש העיר	יהודה בן-חמו	
ס/ראש העיר	עו"ד יעקב אוחיון	
ס/ראש העיר	ד"ר סימון גולדמן	
חבר המועצה	משה אבן חן	
חבר המועצה	אריה אברהם	
חבר המועצה	יפתח אלגוב	
חבר המועצה	גיא בן גל	
חבר המועצה	יואל ברוך	
חבר המועצה	ד"ר אמיר גבע	
חבר המועצה	עו"ד עמוס גבריאלי	
חבר המועצה	אבינועם גרנות	
חבר המועצה	איציק יואל	
חבר המועצה	אברהם מולה	
חברת המועצה	רינה פז	
חבר המועצה	שמעון פרץ	
חבר המועצה	ד"ר בוקי ציש	
חבר המועצה	ד"ר טל קוגמן	
ס/ראש העיר	בני כברה	<u>חסרים:</u>
חבר המועצה	ד"ר אברהם זיידנברג	

נוכחים:

מנכ"ל העירייה	אייל יוניאן
גזבר העירייה	דני בוסטין
יועצת תקשורת	בשמת אדמון
ע/מנכ"ל	מיכל טל
מבקר העירייה	אליעזר פיירשטיין

אורחים:

מנהל מרכז האתיקה במשכנות שאננים	דניאל מילוא
יו"ר התנועה לאיכות השלטון	אלעד שרגא
המכללה לאיכות השלטון	רפי להב
נציג קרן זיידל	ד"ר זוסמן רודולף
המכללה לאיכות השלטון	שי שוהמי

עיריית כפר-סבא

פרוטוקול מס. 38/15-10/05

מישיבת מועצה מן המניין מיום שני, א' אלול תשס"ה (5.9.2005)

על סדר היום:

1. הפעלת תוכנית "אתיקה בעירייה".
2. אישור פרוטוקול ועדת כספים מיום 04/09/05.
3. הגדלת התקשרות עם קבלן "ארזים-ארז עודי" ב-50% לצורך שידרוג סידורי בטיחות באצטדיון.

יהודה בן חמו: ערב טוב, וברוכים הבאים, אני שמח לפתוח את ישיבת המועצה מן המניין, חברים, אנחנו נעשה קצת שינוי בסדר היום. היינו אמורים לפתוח בדברי ברכה, ואיזשהו טקס קצר עם יו"ר התנועה לאיכות השלטון עו"ד אליעד שרגא, אלא שהוא יגיע בשעה 8 ורבע בערך, אז אנחנו הופכים טיפה את הסדר, ואנחנו נתחיל בהרצאה. נמצאים אתנו למעשה מספר אורחים, מהמכללה לאתיקה ושלטון, וגם מקרן וייבל, נמצא אתנו ד"ר זוסמן, שהוא נציג הקרן פה בארץ, מאוחר יותר נשמע ממנו גם דברי ברכה, אבל זה יהיה יחד עם עו"ד אליעד שרגא, כשהוא יגיע. אני מתכבד ומקדם בברכה את דניאל מילוא, מנהל מרכז האתיקה במשכנות שאננים, תקן אותי אם אני טועה בהגדרה, והוא גם יהיה המלווה המנחה שיכתוב את הקוד האתי של עיריית כפר סבא. ההרצאה תהיה בנושא תוכנית האתיקה בשלטון המקומי, בערך כ-45-40 דקות, לא כולל שאלות, ואז זה ישתלב לנו בדיוק לדברים שנישא פה חברי המועצה, אני וד"ר אליעד שרגא וד"ר זוסמן.

לאחר מכן אני רוצה להזכיר לחברים, שיש עוד שני נושאים על סדר היום, כך שלאחר ההרצאה אנחנו נשאר לנושאים הנוספים. דניאל מילוא, בבקשה.

הפעלת תוכנית "אתיקה בעירייה"

דניאל מילוא: ערב טוב, שמי דניאל מילוא, שני משפטים על עצמי ואח"כ ניגש בעצם לשיחה. אני עד לפני כארבע וחצי שנים, הייתי ראש ענף הסברה וחינוך בצה"ל. במסגרת זו, מעבר לפרוייקטים החינוכיים, שני דברים מאד ממוקדים: אחד, זה פיתוח והטמעה של הקוד האתי של צה"ל, שבעצם היה הקוד האתי הארגוני הראשון. זה היה הקוד האתי הארגוני הראשון, אם אנחנו מפרידים ואומרים שקוד אתי מקצועי של עורכי דין, רואי חשבון וכו', הרי הארגון הראשון במדינת ישראל שבנה קוד אתי זה היה צה"ל. מי שכתב את הקוד הראשון היה פרופ' אסא כשר, שבודאי רובכם מכירים אותו. הייתי שותף לצוות הבנייה, ואח"כ להטמעה, אנחנו הובלנו את תהליך ההטמעה, ודבר שני שהיה בתחום אחריותי, הפיתוח של מנהיגות ערכית או ניהול ערכי, אם אני בעצם מקביל את זה לשוק האזרחי בקרב מפקדי צה"ל.

היום אני מנהל מרכז האתיקה בירושלים, ויש לי שני כובעים, בכובע אחד מנהל את המרכז, יו"ר הדירקטוריון שלנו הוא פרופ' יצחק זמיר מבית המשפט העליון לשעבר, סגנו זה פרופ' אסא כשר, ויש במרכז תשעה דוקטורים פרופסורים, שהם מרכזים תחומים שונים: אתיקה בעסקים, אתיקה, למשל, אתיקה במנהל הציבורי וברשויות המקומיות, פרופ' יצחק גנון שהיה נציב שרות המדינה לשעבר, ד"ר נמרוד אלוני בחינוך, יהודית קרפל המשנה ליועץ המשפטי וכו' וכו'. כובע אחד.

הכובע השני - אני יועץ לארגונים ומלווה ארגונים בתהליך של פיתוח תוכניות אתיקה וקודים אתיים, שלשמחתי הרבה כאזרח, הולך הנושא הזה וצובר תאוצה במודעות של האנשים וכרגע אני מעורב גם במספר קודים של חברות עסקיות, וגם שאינן עסקיות, כמו עיריות וגופים שאינם למטרות רווח. אני ממש מברך את ראש עיריית כפר סבא וגם את עיריית כפר סבא שנכנסו לתהליך הזה. זה לא מובן מאליו. חברים, זה לא מובן מאליו להתחיל תהליך של בניית תוכנית אתיקה, כפי שתראו וכפי שאני מסביר, הוא תהליך לא פשוט. תהליך שחודר לאורך ולרוחב בארגון.

בנוסף לזה אני מעורב בעוד כמה פרוייקטים, אבל אני לא רוצה לבזבז את הזמן, כרגע נכתב ספר על איך כותבים קוד אתי, ואני בוועדת העורכים ועוד דברים כאלה. יש ארגון שנקרא transferring international TI ארגון עולמי שיש לו פה בארץ סניף שנקרא - באוניברסיטת תל אביב, הקים אותו פרופ' דב יזרעאלי ז"ל, יושב ברקנטי בת"א. TI מפרסם כל שנה את מדד השחיתות העולמית. מדד השחיתות העולמית, 133 מדינות דורגו ב-2004. היכן דורגה ישראל? בצמרת? אחד זה פינלנד, הכי אתית בעולם.

יהודה בן חמו: במקום 26.

דניאל מילוא: מי שרוצה יכול לראות בכמה אחוזים התדרדרנו במשך תשע שנים. היינו קודם במקום ה-16. ואת המנגינה הזאת צריך להפסיק ברשויות המקומיות, בשלטון המרכזי, בעסקים, מה שתחליטו. ועכשיו, בראיה מבודחת קצת, אני שואל את עצמי, או שואלים את עצמנו, למה זה קורה לנו. אז תראו, במשטר

דמוקרטי, כל מה שמותר - מותר. וכל מה שאסור - אסור. כל מה שמותר - מותר, כי זה דמוקרטיה. במשטר רודני, כל מה שמותר - אסור, ואילו בישראל שלנו, כל מה שאסור - מותר. אנחנו קצת חותכים את הפינות, מעגלים. אני אדבר עם חבר שלי - לא נצטרך רשיון, אנחנו נפתח עסק - נסתדר. אם אני זוכר נכון, 60 אלף עסקים במדינת ישראל בלי רשיון עסק.

יהודה בן חמו: כפר סבא מצטיינת לטובה בעניין הזה, צריך לציין את זה.

דניאל מילוא: או.קי. עכשיו, מה זה העניין הזה? זה צריך להיות נורמה, ז"א אם אתה לא עובד על השלטון אתה פרייר. ולכן, את העניין הזה של לחתוך פינות, לעגל, קומבינה - הסיפור הזה של הקומבינה, זה כבר הפך להטיה: קימבנתי, קימבנת וכו'. קומבינה. זה כל כך נכנס חזק לתרבות שלנו, שימו לב, זה גם מופיע באוכל, בתרבות האוכל. אם זה מגיע לתרבות האוכל - זה חזק מאד בתרבות הישראלית. איפה יש בארה"ב שזה למילון: I want a combination בישראל יש קומבינה. מה זה קומבינה בבורגר ראנץ'? זה בוא נקנה ארבע או חמש מנות, ותשלמו על 4.3 או 4.4. פה הקומבינה אומרת תקמבנו אותי. זה נכנס לתרבות. ואפשר לעצור את זה ואנחנו חייבים.

בשלטון הציבורי, גם יש איזה פיתוי, קוראי לשחיתויות הגדולות "אוכלי בשר" ולשחיתויות הקטנות "אוכלי עשב". עכשיו תראו, לא מזמן, שבועיים שלושה, פרסם הבנק העולמי הוא בדק שחיתות שלטונית. הכותרת שחיתות השלטון בישראל היא בין החמורות במערב. ומדינת ישראל היא אחת המדינות המערביות המושחתות ביותר. הבנק העולמי קובע את זה. מאז שנת 2000 גוברת השחיתות בישראל. המשמעות היא סיכון אנשים, מצב איכות השלטון בישראל חמור כמעט בכל המדדים שנבחנו והיא מפגרת בהרבה אחרי מדינות כמו ארה"ב, בריטניה, גרמניה, הולנד, צרפת, איטליה וספרד. למעשה, על פי הדו"ח של הבנק העולמי מאז שנת 2000 גוברת השחיתות בישראל, והיא נחשבת לאחת המדינות המסוכנות מבחינת השחיתות בין מדינות המערב. שלטונה לא יציב, בלתי יעיל, השליטים מגלים אחריות

נמוכה, חלק מהם מושחתים, ואין כמעט אכיפה של חוקים. בכל התחומים האלה במדינות בעולם המצב הפוך, ואני לא רוצה להלאות את העניין. עמוס גבריאלי: יש עוד דבר שנאמר בדו"ח הזה וזה חשוב, שהביורוקרטיה במדינת ישראל היא מספר אחת במדינות המתפתחות.

דניאל מילוא: זה הביורוקרטיה ברגולציה, ולא רק שהיא מספר אחד מבחינת הרגולטור, היא רגולציה לא אפקטיבית.

עמוס גבריאלי: מתערבת. בדיוק.

דניאל מילוא: זה נכון. לא הכנסתי את זה לפה. אבל זה נכון, אתה צודק. עכשיו, במחקר אחר שנעשה בישראל על גורם השחיתות, למה יש שחיתות? מה הסיבה הראשונה, מה הגורם הראשון לשחיתות? חברות. חברות אישית, מהצבא, מהשכונה, מרכז המפלגה וכו' וכו'. אז אם אנחנו לוקחים את ההצבעה הכפולה של גורלובסקי, אתם זוכרים, וידיעות אחרונות הוציא כתבה שזה כתוב הכנסת כאילו מצפצפים על כולם. כי אם אתם זוכרים, גורלובסקי - לא הסכימו להוריד את חסינותו. אני מדבר על אז, לא על בית המשפט. ומצולמים בו חברי כנסת והם אומרים: למה הצבענו נגד. למה תמכנו בו. אז הנה, אומר ח"כ אחד: רציתי לעזור לחבר במצוקה, ואומר ח"כ שני, מתוך יושר הוא הודה. וכמה עוד אפשר לייסר אדם? ז"א יש פה עניין של חברות, עניין שאנחנו מדינה קטנה, שרתנו ביחד, למדנו ביחד, ראיתי פה בכניסה כבר חברויות משנת תרפ"ו, היינו בכנס ביחד, זו מדינה קטנה, אנחנו מחויבים.

עכשיו, אנחנו מדברים על אליטא, שזה הצד ההפוך של העניין. אין לנו זמן, אבל בסדנאות יותר עמוקות שאני עושה, אני מבקש מהנוכחים שלוש ארבע דעות ככה שמים מוסיקה דולפינית, שקטה - וואו-וואו=ווי, וכל אחד נותן לעצמו מהי אתיקה שלושה ארבעה משפטים. כמספר האנשים, כך מספר התשובות. כי אתיקה זה דבר חמקמק, אתה יכול להגיד שאתיקה זה הכל, או לא כלום. אבל בואו ננסה להגדיר מהי אתיקה, ומה שנעשה בעיריית כפר סבא, זה אתיקה ארגונית, לא אתיקה של מקצוע, אתיקה ארגונית. אנחנו מדברים על תפישה סגורה, של מהי ההתנהגות שראויה בשביל המנהלים

והעובדים בעירייה. אני הדגשתי את העניין של התנהגות ראווה, ולא נכנס אליה כרגע, כי זה, כל מי שלמד פילוסופיה, או מי שרוצה ללמוד, ויודע שרק על המילה ראווה יש תילי תילים של פרשנות, מה זה ראוי? מה שראוי בעיריית כפר סבא, לא ראוי בעירייה אחרת. מה שראוי בתרבות איקס, לא ראוי בתרבות Y. בואו ניקח רק דוגמא משבט ארוכות הצוואר. מישהו היה שם? מישהו יצא לו להיות שם? ארוכות הצוואר. אתם זוכרים על מה אנחנו מדברים? כל פעם שהיא גדלה, שמים עוד חישוק, והצוואר הולך וגדל. מה קורה אם מוציאים את החישוקים? תוך שניה היא מתה. עכשיו, אם זה היה נעשה במדינת ישראל, היו אומרים: התעללות בבני אדם, נגד חוק הזכויות האדם, אכזריות וכו'. אבל שם זה ערך. זה אסתטיקה בכלל.

ולכן אני אומר, כשאנחנו מדברים עליה, ראוי לצורך העניין, פה בערב הזה, לא לעשות את זה מסובך, אלא לעשות את זה קל, ראוי, זה מה הארגון מגדיר כהתנהגות המקצועית הנכונה שעובד ומנהל יהיה ראוי להגיד: אני עובד עיריית כפר סבא - בגאווה. אני מנהל עיריית כפר סבא. אני מנהל בעיריית כפר סבא, ובעצם הקוד האתי זה ערכים וכללים, מנחים התנהגות מקצועית, וניהולית וארגונית. משמע, מה שנקבע פה זה את הערכים של העירייה ואת כל כללי ההתנהגות. כי אתה לא אומר באופן כללי: או.קי. שקיפות. או.קי. יושרה. או.קי. התושב במרכז. לי בגזברות, תושב המרכז אני אפרש את זה בצורה כזאת, והוא בשפע מפרש את תושב המרכז אחרת, ולכן, בניית הערכים וכללי ההתנהגות וכמובן הטמעתם לעובדים, משמע קוד אתי. ופה אני רוצה לומר לכם, אם אנחנו לא מתכוונים להטמיע את זה לעובדים, עד אחרון העובדים. לא להתחיל בתהליך, אם יש פה אנשים שעוסקים בעסקים, ובזה אין עוד חברה בארה"ב שקרסה ורעשה, ולא נכנס כרגע לפרטים, כי אין לנו זמן, אבל נס"א - יש לנו הרי אסון לאומי מנס"א, עם אילן רמון ז"ל, מה הערך הראשון שלהם בקוד האתי שלהם? Safety הנה ראינו, ז"א העניין של ההטמעה, ופרופ' אסא כשר מדבר על זה כמו על מכון כושר. מכון כושר אתה לא יכול ללכת פעם או פעמיים בשבוע, ולהגיד: או, אין לי קולסטרוול, או

משהו בדי.אן.אי עלה או ירד וכו'. אם אתה לא במכון כושר כל הזמן, לא עשית כלום. ולכן הסיפור הזה חוזר על עצמו כל הזמן. וכשאני אומר כל הזמן, זה לא שמרגע זה סמנכ"ל תפעול או ראש העיר באים ואומרים: כולם ילכו לסדנאות. לא, אלא נצטרך למצוא את הדרך, איך זה בא לידי הרוטינית בשגרות של העובדים, שעובדים ביום יום איך זה מתחבר. זה הדבר הגדול שאנחנו אם נרצה באמת להטמיע את העניין של האתיקה.

בואו נשים רגע קוד אתי בחוק, כי הרי יש נוהלי עירייה ויש ערכת עבודה. אז בואו נעשה את ההבדל. יש לנו את התחום השחור - זה לא חוקי. ברור שזה לא חוקי, אבל גם שופטי בית המשפט העליון אומרים שהתחום האפור הפלילי שם רק את הסף, סף ההתנהגות הכי נמוכה. תנו לי דוגמא למשל, בהתנהלות של עירייה מה זה תחום שחור? מה יכול להיות קו שחור בהתנהלות עירייה? לא בעיריית כפר סבא, בעירייה אחרת. מה יכול להיות שחור בהתנהלות עירייה, בהווה עירונית.

דובר: מעילה בכספי ציבור.

דוברת: לקחת שוחד.

דניאל מילוא; מעילה בכספי ציבור. למשל, להגיד לספק: אני אגיד לך מה הצעות המחיר, תן שקל פחות וגמרנו עניין. אז זה שחור, זה ברור לנו. אבל גם השחור שם בסף התנהגות נמוכה, ואני מוכן לשאול אתכם אם אתם הייתם מסתפקים במנהל או בעובד או עמית שהוא רק לא פלילי. חוץ מזה הוא הכל, איך אומרים, נבל ברשות התורה וכו', הוא הכל, אבל הוא רק לא פלילי. אני בטוח שמאה אחוז היו אומרים פה לא. ולכן אנחנו הולכים לשלב הבא, והשלב הבא הוא התחום האפור. התחום האפור, זה חוקי, אבל לא אתי. חוקי אבל לא אתי. תחום אפור, ושימו לב שהתחום האפור כבר מתחיל להציב לנו את הרף. ההתנהגות הגבוהה שאליה אני רוצה להגיע.

תראו, התחום האפור, בינינו, רובנו נעים פה ולא פה. השאלה אם אנחנו פה או פה וכו'. רובנו נעים בתחום האפור. וכשאנחנו עוסקים באתיקה, אנחנו עוסקים בהגדרת הרף. פה בכפר סבא, לא באיזה ארגון דמיוני. מהו הרף,

ההתנהגות הגבוהה שאני רוצה לראות אותה בעיריית כפר סבא, מצד מנהלים ועובדים. וכשאני אומר מצד מנהלים ועובדים, זה מהקודקוד ועד אחרון האנשים. אין מערכת כללים שונה לבכירים ומערכת שונה לזוטרים. אתם יודעים מה יש? יכול להיות הפוך, שלבכירים יוצרים עוד מערכת כללים שמחמירה. שמחמירה. כך עושים בנקים, דרך אגב, דויטשה בנק. במקרה, לא בכוונה, הדויטשה בנק בקוד האתי שלו יש לו חלק קוד אתי, ואח"כ יש לו עוד פרק למנהלים הפיננסיים הבכירים, שיש להם עוד מחויבות מעבר לרגיל, אתיקה הולכת להסדיר את ההתנהגות שלנו, כלומר, של העירייה, בתחום האפור. בתחום הזה. ושם אנחנו הולכים להתכוון כל הזמן. איך אנחנו נגיע לזה? איך אנחנו נגיע לתחום הלבן, ולא בכדי כתבתי כאן המקצוען. כי פה נמצא האיש האידיאלי. הוא גם חוקי והוא גם אתי, ואנחנו נצטרך לראות, אנחנו בכלל לא נדבר על התחום הזה. אנחנו נצטרך לראות איך כל הזמן אנחנו מעלים ומעבירים את חברי הארגון לתחום הלבן.

עכשיו תגידו לי: שמע, אתה חי במדינת ישראל. אני חי במדינת ישראל, ואפילו לא רחוק מפה, אבל לא כולם שם. אני אומר לכם שלא כולם שם. אנחנו נצטרך לשאוף שכולם בסופו של דבר, או הרוב יהיו שם. ואם מישהו לא יהיה בתחום ההוא, הוא ירגיש לא נוח מבחינת לחץ חברתי, לא מבחינת פחד, הוא ירגיש לא נוח מבחינת לחץ חברתי.

השאלה האתית המרכזית, שכל אחד צריך לשאול את עצמו דרך אגב, וזה גם נכון בבית, כהורים, וגם כאנשי עסקים, וגם מה שאתם רוצים, מהו המעשה הראוי שחובה עלי לעשותו בנסיבות המקרה. מה אני צריך לעשות כרגע. שימו לב, לא מה זכותי, אלא מה ראוי, כי יכול להיות שיש לי זכויות, ואני יכול לעשות ככה לעובד, ואני יכול לעשות ככה לתושב, ויכול לעשות ככה ללקוח,

אבל אני לא אעשה, אני אעשה משהו אחר, כי זה לדעתי, המעשה הראוי. כאשר אני רואה חבר שלי לעבודה, עושה מעשה שהוא לדעתי לא אתי, מה המעשה הראוי שאני צריך לעשות עכשיו? לשתוק? לדבר אתו: לעצום עיניים ולהגיד: זה לא ענייני, ללכת לממונה. לשלוח מכתב אנונימי? מה אני צריך

לעשות כרגע? בתהליך הזה, בתחומים האפורים, אנחנו נאיר כל פינה ונגדיר, זה נקרא מה המדיניות האתית של העירייה. מה העירייה מצפה מעובדיה בכל דבר ודבר כזה שהם יכולים להיות פה נבוכים.

ואז כמו שמשינה יש לה את השיר למה לי פוליטיקה עכשיו, למה לי קוד אתי עכשיו? אני כמובן אין לי מה לשכנע, כי העירייה הרימה את הכפפה ואת האתגר, אבל דרך זה אני מסביר את הדברים האדירים שאפשר להשיג. הסעיף הראשון, חברים, מותר לכם לצחוק עלי, תגידו לי: צריך להיות בסדר, מוסרי, הבנתי. אבל צריך להיות מוסרי בהתנהגות האישית שלנו ועל הכביש ובעסקים, וגם בניהול עיר צריך להיות מוסריים.

הדבר השני, בציבור הולכת וגוברת המודעות לחשיבות של אתיקה. בייחוד, אני מדבר על העולם המערבי, אבל גם בישראל. אני רואה את זה בקצב החברות שמצטרפות לתהליך. אני רואה את זה בקצב העיריות שמצטרפות. אני רואה את זה בקצב העמותות שמבקשות: בואו נעשה קוד אתי.

עמוס גבריאלי: מה זה מוסרי, לעזור לחבר זה מוסרי?

דניאל מילוא: התשובה היא כן. מה השאלה? כן, מאד מוסרי לעזור לחבר.

עמוס גבריאלי: אני רואה שם איזשהו כלל ברזל ואני רוצה להבין אותו.

דניאל מילוא: הדבר השלישי שדרך זה אנחנו נוכל להגדיר מה זה מקצוען, מיהו מקצוען, מהי מקצוענות אליבא דהנהלה והעובדים. מה זה נקרא להיות מקצועי בעיר? וכאשר אני מגדיר מה זה מקצועי, אני גם מוביל שיפור מקצוענות, איכות ותודעת השרות. כי אתיקה לא עוסקת רק בתהיה נחמד ללקוח או תהיה נחמד למושב. אתיקה נכנסת לכל תהליך שקורה בארגון. יחסי עובד עובד בין האנשים, יחסי עובדים מנהלים, יחסי עובד - מעביד, ניגודי אינטרסים, ניצול מידע פנימי, וכו' וכו' דברים, העסק הזה נכנס פנימה, ואז אנחנו מגדירים יום מקצוען.

אם ארגון רוצה ללכת יותר עם התהליך, חברים, אפשר אפילו לגייס עובדים, אני לא יודע אם עירייה מגייסת עובדים בעת הזאת מבחינה תקציבית, אבל אם מגייסים, אפשר לגייס עובדים שמתאימים לערכי הארגון. יש היום כלי

ניהול כאלה, אנחנו לא משתמשים בהם, אבל יש. ואני יכול להגיד: או.ק. את האדם הזה אני לא מקבל, ואת האדם ההוא אני כן מקבל, כי בנוסף למיומנות מקצועית או ניהולית, אני בודק גם את ההתאמה האתית שלו לארגון. אולי הדבר הכי חשוב.

עמוס גבריאלי: בודקים אמון? גרפולוגית ודברים כאלה?

דניאל מילוא: לא. אני אתן רק דוגמא, שוב, בגלל שאני מפחד מהרגע שאצטרך לסיים, אבל אני אענה בקצרה. למשל, יוניבר ישראל, זו חברת ענק של תלמה וכו'. הם התחילו ללכת למיון גם בתחום האתי. מה למשל? הם בנו case study שהם בכלל מוצגים עסקית במקום, והם יושבים בקבוצה ופסיכולוגים או מנהלים מהחברה, מסתכלים איך הם מתנהגים, מה הם מגיבים, מה ההחלטות שהם מקבלים. במסגרת הראיון האישי שואלים אותם שאלות, לכאורה עסקיות, כשהתשובה נמדדת במונחים אתיים ויש להם עוד כמה כינויים. חיזוק אמון התושבים. אין ספק שהתושבים יחושו הרבה יותר בטחון ושקט נפשי, אם הם יודעים שבעירייה שלהם הדברים מתנהלים בצורה אתית. עכשיו, תראו, הקוד האתי של צה"ל הוא מ-96' מוטמע. ב-96' -

עמוס גבריאלי: סליחה, לא הבנתי את הקשר, אתה דיברת על ירידת הנורמות, נכון? נורמות בן הציבור ולא רק בגופים המנהלים. אז למה שהציבור ירגיש אמון בגוף שסותר לכאורה את הנורמה? אני לא מבין את זה. הרי הציבור בכלל, אם הציבור כולו נתון באיזושהי נורמה, ובכלל, בכל מרקמי החברה הישראלית, אז נכון שציבור מושחת ירגיש טוב יותר במערכת אתית, (כולם מדברים ביניהם).

אייל יוניאן: הוא צודק, הרי בשה"כ הפוליטיקאים בשלטון הציבורי הם בבואה של החברה הישראלית.

עמוס גבריאלי: רואים את זה על הכביש, כמו שאמרת קודם, שם גם האזרחים.

אייל יוניאן: אולי המילה ציבור היא לא נכונה, אבל זו בבואה של החברה.

רפי להב: הרי הסקר העולמי שמתפרסם, על השחיתות - גם אני מהמכללה ואני ארכז את הפרוייקט בכפר סבא וקוראים לי רפי - הסקר הוא לא סקר על נתונים

אמפיריים, הסקר הוא סקר עמדות. ז"א הארגון העולמי לשקיפות הוא בוחר מדגם מייצג של 500 איש בכל אחת מהמדינות ושואל אותם מה דעתם על המוסדות השלטוניים. זה עוד לא מפחית מערך הבעיה. עדיין יש בעיה. הציבור לא מאמין למוסדות. יש ירידה ברמת האמון של הציבור במוסדות השלטון. זאת הפרשנות הנכונה של הדו"ח הזה.

עמוס גבריאל: סליחה שאני מתעקש, אבל הנוהל, כשאתה מדבר על שחיתות היא נמצאת ביחסים עסקיים בין אנשים פרטיים, נמצאת בכל מרבדי החברה הישראלית. יש כמובן ביטוי מוקצן גם בתרבות הניהולית וגם ברבדים הניהוליים, אבל אנחנו חיים היום בחברה שבכלל קיימת בה רגרסיה עצומה, בכל מה שקשור לקוד אתי. אז השאלה היא איך חברה שהאתיקה היא לא בראש מעייניה היום, מקדשת מוסדות ניהוליים אתיים יותר מאשר אחרים. אני לא מצליח להבין את הגישה הזאת לציבור, זה הכל.

דניאל מילוא: יש מחקר, מאמר שכתבו ERC בושינגטון מדהים, למה אנשים טובים עושים דברים רעים בעבודה. כי אדם הוא לא מושחת. למה בעבודה גורם לאדם לעשות נגד האתיקה בכלל? ויש שם הרבה מאד סעיפים. הסעיף המרכזי זה כאשר הארגון כולו מכוון - אני יכול להגיד לכם, פעם לא היה כלום, היה שקט, אח"כ התחילו עם הטמגוצ'י, ואדם שאומר אני לא יכול, הילדה נתנה לי את זה ואם הכלב ימות אוי ואבוי לי - אז דבר שני, אני עשיתי סקר באיזה ארגון של בערך 400 איש, ששם עשינו קוד אתי בשביל לנסות חלק לבחון תרבות אתית, ושם חלק מהשאלות היו אלי, וחלק לאחרים, למנהלים, לחברים וכו'. ואתה פתאום רואה שבנוגע אלי, הקוד האתי ישפיע עלי, אבל לגבי אחרים, הם לא יעשו את זה. ז"א גם פה יש בן אדם שאומר: אני אולי לא, אבל אני רוצה שהעירייה תהיה, אתה לא היית רוצה שמוסדות השלטון שלך יהיו אתיים?

עמוס גבריאל: אתה שואל אותי באופן אישי? אני הייתי רוצה שכל אדם מרגע לידתו ועד מותו יהיה מוסרי ברמות של השפעות התועלות.

דניאל מילוא: אבל יכול להיות שבזמן אחר לא היית עושה.

עמוס גבריאל: אני חושב שבמידה רבה ציבור בוחר ומצפה לקבל נורמות התנהגותיות שאנחנו לא מתקינים, לפחות לא בפורום הזה עכשיו, כשהכל כל כך נעים ויפה. זה מה שקורה למעשה.

דובר: אבל מדובר על תושבים שבאים לקבל שרותים מהעירייה, והם לא רוצים לראות שהעירייה נותנת להם שרותים על בסיס הוגן, על בסיס שוויוני, ללא אפליה. זה מה שהם רוצים מהשלטון. אם הקוד האתי הזה יוטמע בתוך העירייה, יש להניח שאיכות השרות תשתפר, יש להניח שנותני השרותים יפעלו על פי ערכים מסוימים, והתושבים ייהנו מהערכים האלה, על זה מדובר.

איציק יואל: השאלה והתשובה היא מאה אחוז. יש פה הרי שאלה מרכזית אחת, הרי אני הובלתי בארגון גדול כזה מערכת ונכשלנו, ואני אסביר גם למה. אלה שיושבים סביב השולחן כאן, לא התושבים ולא הפקידים ולא המנהלים, אלה שיושבים סביב השולחן כאן, צריכים להחליט שאכן הם מוכנים להוביל ולהיות מובלים למטרה הזאת. הלא פה יושבים פוליטיקאים. ועד כאן זה בסדר. אנחנו מוכנים. פה יושבים פוליטיקאים והם מייצגים אינטרסים שונים. אנשים שונים משכונות שונות, מדעות שונות ואז זה מתחיל להתברבר ואתה נצמד לאינטרס שלך כי אתה פה ונבחר פה, ואתה מתחיל לזלזל בכל מה שנלמד לאורך כל השדרה, ואז אחרון מקבלי השרותים האלה, קרי, העובדים והמנהלים, הולכים לראות שלמעלה הם לא מקבלים - אני אומר שזה לא מצליח. בואו נשב פה עוד שעתיים ונראה אם זה מצליח או לא.

דובר: איציק, אתה רואה בתרבות העירונית את אותו הדבר בעיריית כפר סבא?

איציק יואל: לא, אני רואה את זה יותר גרוע. אני רואה את הדברים בצורה הכי אמיתית. יהודה בן חמו: לא במקרה זה מתחיל בישיבות המועצה, ולא במקרה זה יעבור למנכ"ל מנהלי האגפים -

איציק יואל: אתה לא מתחיל בישיבה, אתה מתחיל מהעובדים, שים לב.

יהודה בן חמו: לא במקרה אנחנו מתחילים מלמעלה, ולא במקרה הוא בא ואומר, עם השדרה הניהולית העליונה תחמיר עוד יותר. עכשיו, אם אתה תחמיר ואתה

רק בחזקת נאה דורש ונאה מקיים, אין ספק שזה אולי, אני בדגש על אולי, שזה יתחיל מלמטה. אם מלמעלה לא תקבל, ולא תיישם, אז באמת לא תגיע למדרגה התחתונה שלך.

איציק יואל: עמוס שאל קודם אם צריך לעזור לחבר. אם לחבר מועצה יש חבר שהגיש בקשה כזאת או אחרת והוא בא לעירייה ומזיז את הבקשה מלמטה מתחת לערמה למעלה,

דובר: עמוס שאל את זה לא בצורה הזאת.

איציק יואל: אבל אתה מבין לאן זה מוביל.

דניאל מילוא: אז חיזוק האמון של התושבים. אין ספק שבעיר שחיה לפי קוד אתי, שם יוצא הרבה יותר להיות שייך ולהרגיש שייך, ואז אני מדבר על אמון. שאלו מהם שלושה הדברים ששליט, שליט זה ראש עיר, מנהל, או עירייה, בכלל, צריכה להבטיח לעם, לתושבים. אז כמובן אוכל, מי שמכיר את הפירמידה של הצרכים, זה אוכל, אח"כ נצחונות, נצחונות זה אומר, שם זה נצחונות צבאיים, כאן זה ארגון גבוה מצליח, עומד במשימה, זוכה להערכה מצד התושבים, יוקרתי וכו', ולרכוש את אמונם. זה מה שצריך לעשות שליט או עירייה. ואז ניגשים אליו ואומרים לו: ואם רק שניים? יהיו רק שניים, בוא נעזוב את הנצחונות, אוכל ואמון. ואז כמובן אתם יכולים לתאר לעצמכם מה הוא אמר כששאלו אותו ואם רק דבר אחד? אמון. זה מה שצריך מנהיג. זה מה שצריך גוף שנותן שרותים. אמון. שימו לב פה: באוגוסט 2005 בעודנו מדבר, בערך לפני חודש, שלושה שבועות, עשו מאגר מוחות, מי שמכיר את פרופ' איציק כץ, מאגר מוחות - נכון, ופרופ' מבורך, עשו דרוג בעלי מקצוע לפי מעמד יושר והגינות, וקודם כל אני מאד שמח לראות שזה צמת, אבל שימו לב, פוליטיקאים אחרונים, מבחינת איך שהציבור תופש אותם ברמת יושר והגינות. עכשיו, אתם יודעים מה? אולי זה לא פוליטיקאים מקומיים, אולי זה ארציים, תשאלו אנשים בטלפון על פוליטיקאים, איך אפשר לדרג אותם. אבל פוליטיקאים זה גם החברה שיושבים פה. וזה לא חייב להיות תמיד בקצה סולם האמינות. ואז תראו, אם אנחנו נצליח פה בעירייה,

במסגרת התהליך לרכוש אמון, קודם כל של המנהלים הבכירים של העובדים, אם יהיו פה בארגון רמת ציניות, מפלס ציניות גדול של התושבים, של העובדים כלפי התהליך, יהיו חייבים לשנות. אמון ואמינות, נוסחה מתמטית פשוטה, שווה נאמנות. נאמנות בוחרים או נאמנות תושבים או בכלל.

אריה אברהם: יש למעשה תפקידים בעירייה שהם למעשה מחזיקים שני כובעים. אם אני לוקח למשל מי שעוסק בגבייה, ועומד מולו האיש שחייב לו כסף, והוא יודע וגם האיש יודע, ונגיד שכולם ישרים והגונים, שאין לו כסף, אבל לעומת זאת, עובד העירייה צריך למלא את תפקידו מצד אחד, ומצד שני של הקונפליקט, עם הבן אדם כבן אדם, איך זה עובד?

דניאל מילוא: אני יכול לתת לך עוד הרבה מאד דילמות נקודתיות כאלה.

אריה אברהם: גם אני יכול לתת לך הרבה דילמות כאלה.

דניאל מילוא: אבל בעיקרון, גם בזה העירייה יכולה להגדיר מהי המדיניות שלנו בתחומים האלה. איך העירייה היתה רוצה לעסוק בדבר הזה יש למשל שקיפות, שקיפות. תראו, נכון שחמש נפשות בבית זכאים לאיזושהי הנחה במים, בגינה או משהו כזה. האם כולם יודעים את הדבר הזה? אני אומר לכם שהרבה מאד, אחוזים ניכרים לא יודעים, האם העירייה עומדת למנהל משאבי אנוש: תעשה ריצת מחשב ותאתר לי, ונשלח מכתב לא מאחורי החשבון, אלא נשלח מכתב אופרטיבית: חברים, אתם חמש נפשות ולא באתם לבקש הנחה. לא רק אתם, האם למשל עובד בא למנכ"ל או לסמנכ"ל לבקש איזושהי זכות שמגיעה לו, לימודים וכו', ואומר המנכ"ל: אין, יש בעירייה לפחות עוד ארבעים חמישים שמגיע להם, האם הוא אומר: טוב, אני אתן לו ואני אחכה שגם האחרים יתעוררו, או שהוא אומר: אני עכשיו מחפש את כל האנשים בארגון שלי, שעם אותם נתונים ואני אומר להם: חברים, מגיע לכם. אז יש לי עוד מלא דילמות כאלה, שיהיה לי קשה לתת עליהן תשובה, אבל אנחנו ניתן להם תשובה במהלך הזמן. אבל שקיפות. עד כמה הארגון הזה שקוף.

אתם יודעים, לא רבות העיריות, אני חושב שאפשר לספור אותן על יד אחת, שמפרסמות את הפרוטוקולים של ישיבות המועצה באינטרנט. אתם עושים את זה, ראיתי באתר שלכם, יש פרסום באתר שלכם. לא רבות העיריות שעושות את זה. כל תושב יכול לבוא ולקרוא את זה, הוא לא חייב לבוא הנה. הכל פתוח. מהמקום של השקיפות שאני רוצה להסביר לכם, איפה העיתונאים? אם אתם תפרסמו, אני אקבל בונוס, אז זה אתי או לא? תראו עד כמה השקיפות הולכת. דרך אגב, במרכז לאתיקה, תופשים שש שבע שבתות, לקבוצות של עיתונאים, ומחפשים אתיקה בעיתונות.

או.קי. תראו איך השקיפות הולכת. גלובס, זה עיתון כלכלי בכלל, פסגות אופק אתם מכירים? חברת ברוקרים מפורסמת. פסגות אופק מחדש המלצה, פניה לכלל ביטוח. כלומר, כדי לקנות את המניות של כלל ביטוח. מה הנימוק? לא שהם יותר רווחיים, ולא שהם תפעוליים יותר, שימו לב לנימוק: החברה שקופה למשקיעים. החברה שקופה למשקיעים. אתם רוצים ללכת הלאה? באבסורד של העניין? נראה אם עיריית כפר סבא את זה תאמץ. אמיתי, פורסם בידעות ובגלובס. עכשיו תראו, מנהלי חברות בספרד נתבקשו להצהיר: אין לי מאהבת. למה זה? שימו לב, סערה בספרד, זה פורסם ביוני 2005 בגלובס סערה בספרד: ראשי חברות כלכליות וגופים עסקיים יידרשו מעתה להצהיר פעמיים בשנה בפני בורסת ניירות הערך הספרדיות, בדוחות הכספיים, שאין להם מאהבות ושלא ניהלו יומן מהצד. עכשיו, למה? שימו לב, מטרת ההצהרה, כך טענו בהנהלת הבורסה במדריד, היא להביא לשקיפות ולנקיון כפיים בפעילות במניות ולשים קץ לתופעה של מידע פנימי. בבורסה טוענים שהמנהלים מעבירים מידע חסוי למאהבות שלהם, ואלו מנצלות את המידע כדי לסחור במניות.

אייל יוניאן: יש לך מנכ"ל מאד בכיר בחברה אמריקאית, סמסון וה-HPLO שהתברר שהיתה לו מאהבת. בבואינג, אני מתכוון, והוא הלך הביתה, הדירקטוריון שלח אותו הביתה, כי זו לא היתה התנהגות אתית. (מדברים ביניהם).

דניאל מילוא : אנחנו נמשיך. כשאנחנו בונים תוכנית אתיקה, ומטמיעים אותה כמו שצריך, התוכנית הזאת בעצם מהווה מערכת של ריסון ובקרה פנים ארגונית, ואם תשאלו כל עו"ד, הוא יגיד לכם שלבסס מערכת פנים ארגונית על בסיס של מוטיבציות פנימיות והזדהות עם עובדים, הרבה יותר זול לארגון והרבה יותר נכון מאשר ללכת למשפטים וכו' וכו', וכל מיני סוגיות כאלה. כשאני מדבר על ניהול מנהיגות בין מרכזים לגיבוש התרבות הארגונית, אני עושה את זה קצת יותר מהר, שימו לב באיזה אופן. יש לנו ערכים מוצהרים, ערכים מוצהרים זה מה כתוב בפמפלטים, מה כתוב בחזון, באתר האינטרנט וכו'. דיבור. כמו שאומרים פלברה. ואח"כ יש לנו בפועל, איך מתנהגים בפועל, ולא אחת אתם שואלים את עצמכם: אותו מנהל שדיבר אתי לפני שבועיים וכתב לי מכתב על ערכים וזה, ועכשיו לראות אותו מתנהג, זה אותו מנהל? זה אותו אדם? וזה מה שיוצר את הפער או את החוזק התרבותי המנהיגותי במקום. אין ארגון שאין בו פער, אבל אם ערכים מושמים די קרובים לערכים בפועל, המצב בארגון לא רע לגמרי. עכשיו, שימו לב עד כמה זה מסובך למנהלים, כאשר עובד רואה שמנהל שלו מתייחס בחוסר הגינות ובחוסר אתיקה לספק או לתושב, העובד הזה יודע שבמוקדם או במאוחר המנהל יתייחס ככה אליו. ולכן העניין הזה, שאנחנו נצטרך לעבוד חזק מאד על ערכים שקבענו, בתוכנית ההטמעה, איך העובדים בסוף, האמריקאים קוראים לזה walk and talk, תעשו את מה שאתה מדבר, לולא ההתנהגות העבריינית, תרבות השתיקה בהרבה מאד משערוריות שהיו בעולם, וגם בישראל, התברר לאחר מעשה, שהעובדים ידעו ושתקו. למה? כי הם אמרו: אם מנהל עשה את זה, אז כנראה שזה בסדר, כי זה טובת הארגון, או האופציה השניה, פחדו, הוא יתנקם בי. המנהל ייכנס בי. אם זה עובד, אקט החברות. אקט החברות: אני לא מלשין, כאשר מתחילה תוכנית אתיקה, עולה המודעות בקרב האנשים, שזה לא בסדר, זה לא בסדר להחתים כרטיס ולצאת לסידורים פרטיים, ואם זה קורה, אני לא עובר על זה לסדר היום.

קטע מאד חשוב העניין של החיבור המהיר לחזון ולערכים. עובדים רוצים להיות בארגון שלא כל הזמן מסתכל רק על ה-bottom line על הרווחים, או פה על היעדים או המשימות, אלא הוא רוצה גם שיעסקו בדברים שהם לא קשורים ליעדים ולמשימות. עכשיו, ממש שניה, כי לא נוכל להכנס, אלא אולי במפגשים הבאים, זה גם שפת השיווק, ואני מצטער שאני מחבר אתיקה לשיווק, זה ניתוק פנימי. אני מחבר את העובדים לערכים הארגוניים בניתוק פנימי, והם מחצינים את זה החוצה, וזה בעצם ניתוק חיצוני לתושבים. בעצם העובדים מדברים באותה השפה הערכית של הארגון והם מזדהים אתם על אמת.

יצירת משמעות, יצירת משמעות זה כמו שאומר דב לאוטמן מדלתא, אומר: אם תצליחו לקחת את הערכים של הארגון ולחבר את זה לעשייה היום יומית של העובדים, מה שנקרא ארגון מבין, לא רק ארגון לומד, ארגון מבין, למה אני עושה את זה ואיך זה מתחבר לערכים - הצלחנו. חברת מרק - תרופות ג'ורג'י מרק החליט לפתח תרופה לעיוורון הנהרות שפשתה באפריקה והפילה חללים. באחד מהכנסים, מהנדס צעיר פונה אליו ואומר לו: למה עשית את זה? זה עשרות מליוני דולרים ששפכנו, לא יקנו את זה, וצריך לתרום את זה. שימו לה מה אומר לו ג'ורג'י מרק: שימו לב לעניין של נתינת משמעות: אנחנו עושים תרופות, ותרופות נועדו לבני אדם, אז קודם כל נזכור שאנחנו יוצרים חיים, מרפאים אנשים. אם נזכור את זה, הרווחים לא יבוששו לבוא, זה לא שאני לא רוצה רווחים, הם יגיעו.

או.קי. כמובן גאוות יחידה, מוניטין ודימוי העירייה, השמה משותפת, ומה שאמר ג'ורג'י רוזנטל, המנכ"ל השלטון המקומי לשעבר, יותר משנבחר הציבור לשמור על האתיקה, ישמרו הם על נבחר הציבור. ז"א שאתיקה בכלל שומרת על ההתנהלות שלנו.

אייל יוניאן: אמרו את זה על השב"כ כבר.

דניאל מילוא: זהו, אנחנו בסוף. בעצם מה המטרה של התוכנית שלנו? המטרה המרכזית זה לצמצם את הפער בין הערכים הארגוניים המוצהרים ובין ההתנהגויות

בפועל, כדי שלא נדבר על יושרה ועל שקיפות של תושב המרכז, וננהג אחרת, אלא ננהג כמו שאנחנו מתכוונים וכמו שאנחנו אומרים. מטרה מרכזית, אליה נלווים דברים כמו שהעובדים יהיו להם כלים גם חשיבתיים וגם מעשיים, בפעם הבאה שאני נתקל בדילמה, מה אני עושה? עובד US ידע מה לעשות, יהיו לו כלים פה בעירייה, מוסדות, כלים, אנשים להתייעץ אתם, להיוועץ בהם. מה אנחנו עושים? קודם כל אנחנו נרצה שהעובדים יכירו את ערכי העירייה. בשלב ראשון יכירו, וידעו להגיד. בשלב שני, להבין - יוכלו להסביר למה בחרנו, למה זה חשוב, יפנימו ויטמיעו, וכמובן בסוף ההתנהגות שלהם תהיה מכוונת ומושפעת מערכים, ופה חשוב לי להגיד לסיום -

אבינועם גרנות: רק שאלה אחת לפני שאתה מסיים, יש איזשהו רב שיח בין העובדים לבין המנהלים?

דניאל מילוא: זה מה שרציתי להגיד. לסיום אני רוצה להגיד לכם: תוכנית אתיקה טובה, נעשית עם המנהלים והעובדים בארגון. לא ע"י היועץ, יש יועץ וזה נפלא, ויש גם צוות היגוי שיוקם פה ושיעבוד בצורה מסיבית על העניין. ואגב, זה ייעשה עם העובדים, עם מעורבות מלאה של העובדים. עכשיו, אם הארגון הוא כמה מאות עובדים, אז בשלב הראשון שכותבים ועושים את התהליך, לוקחים מה שנקרא "קבוצות מיקום" ועובדים אתם וביחד אתם עושים את התהליך, כי אז כשמגיעים לסוף, העובדים אומרים: קשה לי, יש את מפעל הפיס שקופץ ואומר: זה שלי, זה שלי. תגידו זה שלי. ולסוף אני רוצה לומר לכם, שאסור לנו לעצום עיניים. זה נמצא בכל מקום.

יהודה בן חמו: תודה רבה לדניאל על ההרצאה, וכמו שנאמר בתחילת הישיבה, שזה פתיח ראשון, מפגש ראשון עם חברי המועצה, כשיהיו שלושה מפגשים, ואני רוצה להדגיש ולציין, שהארגון שלנו, של עיריית כפר סבא, יתחיל בתהליך הזה, שיימשך 16 חודשים, ויכלול את כל עובדי העירייה, ללא יוצא מן הכלל. זה מתחיל מהישיבה שלנו פה היום יחד עם חברי מועצת העירייה, וזה יעבור דרך מנהלי האגפים, ההנהלה הבכירה, ויגיע עד לאחרון אחרון העובדים, כולל הסייעות, כולל עובדי התחזוקה, כולם בלי יוצא מן הכלל.

אני מקדם בברכה את עו"ד אליעד שרגא, יו"ר התנועה לאיכות השלטון, את כל המכובדים שהצגתי כאן קודם, ד"ר זוסמן, ואת כולם בלי יוצא מן הכלל. את נציגי המכללה. אני חושב שהיום הישיבה התאפיינה באיזושהי חגיגות מסוימת, מסיבה אחת פשוטה, מכיוון, והיו כאלה גם מבין חברי המועצה, לא חלילה שייעצו לי עצת אחיתופל, לא ללכת לעניין הזה, מכיוון שהם לא האמינו באתיקה, אלא מבחינת הדרישות הגבוהות שנצטרך גם מהעובדים וגם מאתנו עצמנו. בכל זאת אני חושב שעשינו נכון ונכון, שהחלטנו ללכת על התוכנית הזו, על תוכנית האתיקה בשלטון המקומי בעיריית כפר סבא, מכיוון שאנחנו מבחינתנו באים א. בחזקת נאה דורש ונאה מקיים מציבור העובדים. אני מאד מאד מקווה שגם כולנו, נצליח להמצא ברף הגבוה, שנוכל להקרין גם כלפי מטה. מבחינתנו אני אומר את זה גם לאורחים, מועצת העיר כפר סבא, מאז שהתחלנו את הקדנציה הנוכחית, אנחנו מנהלים את העירייה, ובמיוחד כפי שצוין כאן, לא רק את ישיבות המועצה, אלא בכלל האינטרנט העירוני משמש אותנו לעוד כלי, להביע את השקיפות המרבית שאנחנו יכולים להגיע אליה. ישנן ישיבות שבכל זאת לא מגיעות לאינטרנט, אבל עד כמה שרק ניתן להפיץ באמצעות האינטרנט ובכלל.

אני רוצה לפתוח גם במילת תודה, כמו כל יוזמה של חבר מועצה או כל אדם מהישוב, שבא ומציע רעיון, ואנחנו מקדמים אותו, אני חושב שמגיעה פה מילת תודה לגיא בן גל חבר המועצה. גיא פנה אלי לפני מספר חודשים וביקש אותי להפגש עם נציגי התנועה. קיימנו את הפגישות הראשונות יחד עם גיא, לאחר מכן באמצעות המנכ"ל אייל וסמנכ"ל התפעול מייק קיסוס, כשמייק מוביל את כל התהליך, את כל תוכניות ההדרכה מול המכללה, מול התנועה לאיכות השלטון, וכבר כל העובדים, אתם קיבלתם גם בתוך הפמפלט את תוכנית העבודה של כלל - אם לא קיבלתם, אז זה נמצא אצל מייק, של כלל העובדים בעירייה.

אני רוצה לציין, ומציין בהרבה גאווה, שאנחנו אחת מחמש רשויות בלבד בארץ שמקיימות את התוכנית הזאת. הראשונה בשרון, ואני בטוח

שבעקבותינו עוד ילכו רשויות רבות אשר ירצו בהחלט להטמיע את התוכנית הזאת בקרב עובדי הרשויות המקומיות. לפני מספר חודשים, כחודשיים שלושה, שתפתי גם את חברי המועצה, ואת כל עובדי הארגון. השתתפתי בטקס של התנועה לאיכות השלטון בראשותו של עו"ד אליעד שרגא, ובראשותם של מספר שופטים בדימוס מבית המשפט העליון, אשר העניקו את אות אביר השלטון המקומי או בכלל השלטון בכלל, ובאותו טקס, יחד עם עוד ארבעה ראשי רשויות, זכיתי לקבל תעודת הוקרה מהתנועה לאיכות השלטון. זכיתי זה לא ברמה האישית, זה בשם העיר, בשם המועצה, ועל כך גם גאוותי. אני מזמין את אליעד שרגא לשאת דברים. קודם ד"ר זוסמן? בבקשה. אני מקדם בברכה את ד"ר רודולף זוסמן, שהוא נציג קרן זיידל, שהם שותפים בהקמת התוכנית. אני רואה בהחלט חשיבות גדולה מאד בהטמעת תוכנית האתיקה במגזר הציבורי, ואני מבקש את מר זוסמן לומר מספר מילים.

(עובר לאנגלית)

ד"ר זוסמן : (אנגלית)

יהודה בן חמו : אליעד שרגא, בבקשה.

אליעד שרגא : ערב טוב לכולם, כבי' ראש העיר מר יהודה בן חמו, חברי מועצת העיר, ד"ר רודולף זוסמן, מקרן הנס זיידל, אנשי המכללה לאיכות השלטון, המנכ"ל שי שוהמי, חברי מזה שנים, אורחים, כל מי שהגיע לפה אכן תודה. אני מתנצל שאחרתי לפתיחת האירוע, אבל הייתי באירוע אחר שאולי מתחבר כאן בצורה אחרת. הייתי באזכרה של חללי השייטת שנהרגו לפני שמונה שנים באסון הנוראי, וכשאתה עומד אל מול הקברים האלה, ואתה רואה את ההורים השכולים, אתה שואל את עצמך בעצם מה המשמעות שלנו כאן במדינה הזאת, ואתה רואה את הציפיה של אותם הורים ובכלל של הרבה מאד אזרחים, לדעת שהמחירים הכבדים שהם משלמים בכדי לחיות במדינה הזאת, הם מחירים שבסופו של יום משתלמים. וזה לפחות בעיני הדברים מתחברים. כי לבוא מאזכרה ללוחמי שייטת לפתיחת טקס לתוכנית אתיקה

בעיריית כפר סבא, לפחות בעיני אני רואה את השילוב הנדיר והמופלא בין הדברים, כי יושבים פה אנשים שאמורים להיות פרנסי ציבור, אמורים להיות שליחי ציבור, אנשים שיש את המכתם המפורסם שאומר: ממני תראו וכן תעשו, מצפים מפרנסי ציבור שיהוו דוגמא אישית שתהיה להם איזושהי אחריות כלפי המעשים שלהם, שהם יהיו איזושהו מודל לחיקוי לאותם אנשים שהם אמורים לייצג.

זה נראה אולי בומבסטי, זה נשמע אולי מפוצץ, אבל תדעו לכם, שיש רעב וצמא של האנשים ברחוב, לדמויות כאלה, לאנשים שהם אנשים ערכיים יותר אנשים שהם איכותיים יותר, לאנשים שהם אתיים יותר, כי בסופו של יום האנשים האלה נתונים בחיי יום יום בידיים של האדמיניסטרציה, בידיים של הביורוקרטיה, והם היו רוצים לדעת שלפחות מי שמנהל אותם, או מי שמקבל את ההחלטות בעניינם, הוא בן אדם אתי והוא בן אדם ראוי, ואם תשימו לב, שהאנשים בסופו של דבר מתרסקים, מנהיגים פה במדינה, זה לא בגלל טעויות כלכליות שלהם, וזה לא בגלל טעויות בטחוניות שלהם. רובם מתרסקים בגלל בעיות אתיות קשות שלהם, בהתנהלות שלהם, וכל מי שבסופו של יום קיבל את כתב האישום שלו, או ביקר ביחידה לחקירות הונאה, בסיבוב השני או השלישי, כבר לא שיחק בזירה הציבורית. אתם יכולים לראות את זה, האנשים לא טפשים, האנשים חכמים, אנשים מבינים את מי הם רוצים לראות כנציגי ציבור. ולכן העובדה אתם כחברי מועצת העיר קיבלתם החלטה אמיצה ללכת למהלך כזה, להטמיע את ערכי האתיקה כאן בעירייה, כשאתם הרועים של העדר הגדול הזה, אתם לוקחים חלק ומעורבות בתהליך הזה, אני חושב שזאת החלטה אמיצה, זאת החלטה חכמה, זאת החלטה שתשלם את עצמה הרבה מאד בעתיד, גם ברמה האישית לכל אחד מכם, גם לתושבים שייהנו ממנגנון ומביורוקרטיה יותר אתית ויותר איכותית, ואתם תראו שבסופו של יום, יודו ויוקירו לכם תודה, גם כשנכנסתם לתהליך הזה, ולפחות מבחינתי, מעבר לסיסמה ומעבר לכותרת ומעבר לכתיבת הקוד האתי, היישום של הדברים האלה, ההטמעה

של הדברים האלה, ההשלמה של הדברים האלה, בסופו של יום, הם אלה שכפי שכבר נאמר כאן, הם אלה שישמרו עליכם, הם אלה שיגנו עליהם, מכל צרה, והם אלה שיתנו לכם לעשות את העבודה בתורה טובה יותר ובצורה ראויה יותר, ואתם תראו שבסופו של דבר, גם הרבה יותר מוערכת, כי אנשים יודעים להעריך. אנשים הם לא עיוורים, הם רואים את הדברים האלה.

לכן אני באמת מאד שמח להיות, אני מחזיק בשני כובעים. כובע אחד זה יו"ר התנועה למען איכות השלטון בישראל, וכובע אחר זה כובע של יו"ר המכללה למען איכות השלטון בישראל, שהמכללה היא הזרוע החינוכית שלנו, אנחנו מעבירים את כל התוכניות, הן באתיקה והן בדמוקרטיה, ובמנהל ציבורי תקין, ובתנועה עצמה, אנחנו למעשה, שהיא זרוע ביקורתית, אנחנו פועלים למעשה כתנועת כלב שמירה, אני מאד שמח שאנחנו נפגשים, עם אנשי עיריית כפר סבא, באמת בכובע של המכללה, כי אני חושב שהוא ראוי יותר ונכון יותר, ולא בכובע של התנועה, שזה תמיד מצריך איזה שהם עימותים שלנו מול הרשויות. אני באמת רוצה לנצל את ההזדמנות הזאת ולאחל לכולכם הצלחה במעשה הזה. זה תלוי בכולכם, אם אתם תלכו עם זה קדימה, ואתם תהיו מוכנים להחיל קודם כל על עצמכם את כללי האתיקה, אין לי ספק שזה ירד גם למטה, וזה יחלחל ואתם תראו בזה הרבה מאד ברכה. צריך לנצל את ההזדמנות הזאת, ולאחל לך ראש העיר, ולכם חברי המועצה, שנה טובה ובריאה, ובאמת, שיהיה רק טוב. אז תודה לכולכם.

יהודה בן חמו: תודה רבה. לפני שנמשיך בסדר היום, ברשותך, רק עוד דקה אחת. בפן האישי אני לפחות נעזרתי בקדנציה הקודמת בתנועה לאיכות השלטון, באותו בג"ץ שהגשתי באופן עצמאי לבד בלי ליווי משפטי, אבל קיבלתי ייעוץ והכוונה ע"י התנועה לאיכות השלטון,

אליעד שרגא: ותדע לך, שתמיד אנשי האופוזיציה משתמשים בנו. אז זה בסדר.

יהודה בן חמו: זה מצוין. אכן הליווי הייעוץ שקיבלתי לפחות מהתנועה לאיכות השלטון הוא היה טוב ומצוין. אני מקווה מאד שבאותה מידה יהיה עם המכללה, אנחנו כבר רואים את הניצנים הראשונים ואני מאחל לכולנו הצלחה, ואני מאמין

שבסופו של יום, כשבעוד 16 חודשים, אנחנו נשב באולם קצת יותר גדול, עם ציבור העובדים ונקיים את טקס הסיום, אנחנו נוכל לומר שעברנו תהליך, שבסופו של יום הוא היה ערך מוסף מאד לארגון שלנו, לעובדים ולנו גם באופן אישי, כפי שנאמר פה, כי אנחנו אנשי ציבור ורואים את עצמנו אנשי ציבור גם בעתיד. אני מאמין שבסופו של יום, לכל אחד ואחד מאתנו ההצטרפות לתוכנית הזאת, גם תתרום ברמה הציבורית.

אני רוצה לתת איזושהי מזכרת קטנה, ולפי נוהל קבלת מתנות, זה עומד עדיין, אז מזכרת קטנה מעיריית כפר סבא לך, לד"ר זוסמן. בבקשה, הערה לפני שאתם הולכים.

אבינועם גרנות: אני בעצם מגיב להערה של איציק שלא נמצא פה עכשיו. אני מקווה שהתהליך הזה יהיה מוצלח ועמוק, תהיה השפעה עצומה על ההתנהלות של העירייה. אני אישית בתפקיד השני מפעיל אמנת שרות, שזה קצת דומה לקוד אתי. אני מדבר על אמנת שרות שיש בה חלקים שהם קוד אתי. ואני רואה, כיוון שאתה בהתחלה מותקף, אבל דווקא בגלל שאתה מותקף, אתה כל פעם בודק את עצמך, לפי הכללים שקבעת, איך שזה משפר את ההתנהלות הכללית של האנשים. אני לא מדבר ברמה הפוליטית, אלא ברמה המנהלית. לכן אני צופה שזאת תהיה הצלחה גדולה מאד.

יהודה בן חמו; אני אמרתי שאנחנו מפעילים, חברי המועצה, הזמנו אפילו את מפקד התחנה שישגיח עלינו, אז גם הוא נמצא פה. גיא אחרון הדוברים, נעשה איזה פאוזה קטנה ונמשיך בסדר היום.

גיא בן גל: אני לא רוצה להלאות את החברים, אבל רק לזוסמן, (אנגלית)

אני הייתי מעט סקפטי, כי ההיכרות שלי עם התנועה לאיכות השלטון היתה בגלגול הקודם שלי בתור יועץ שר הפנים, של אברהם פורז. שם היה נסיון שכשל. היה נסיון להנחיל את הקוד האתי בקרב עובדי מנהל האוכלוסין, שזה התחום שאני טיפלתי בו, והצלחתי להטריח את ד"ר שי נחשתן ואת אהרון גליל, שהיום עדיין משמש, אם אני זוכר נכון, כמשנה למנכ"ל, והם ישבו עם מנהל מינהל האוכלוסין, והיתה שיחה מצוינת והיו דיבורים מאד גבוהים,

כמעט כמו כאן, אבל לא יצא מזה שום דבר. היו הבטחות, הן נזרקו לאוויר, היו תוכניות, אבל באופן מעשי לא הנחילו תוכנית אתיקה במינהל האוכלוסין. ועם הרבה פחות נאיביות, כשנבחרתי למועצת עיריית כפר סבא אחרי, הצעתי למנכ"ל ולראש העיר את התוכנית והיו לי ציפיות הרבה יותר נמוכות, וייתכן לזכותם שהם לא הבטיחו לי הבטחות שווא כבר מהתחלה. ולא יישמו את זה בשנה הראשונה, כי היינו בשנה מאד בעייתית מבחינה תקציבית. אבל כשהזכרתי למנכ"ל ולראש העיר שנה לאחר מכן את מה שהם לא אמרו לי לא מפורש לגבי בשנה הראשונה, הדברים התחילו לזוז הרבה יותר מהר, ומטעם העירייה צריך לציין שמייק קיסוס עשה עבודה נהדרת עד היום, וימשיך לעשות והוא איש הקשר העירוני מטעם עיריית כפר סבא, מטעם התנועה לאיכות השלטון זה רפי להבי, שאני לפחות בתהליך ההתחלתי ליוויתי את העניין הזה בצמוד, ובאמת המושכות נלקחו מאיזשהו שלב ע"י העירייה בצורה מופתית, אני חושב שבעידן שראש עיריית חדרה נאלץ להתפטר וראש עיריית נהריה עומד בפני בחירות חדשות, הנושא של אתיקה הוא לחלוטין לא מובן מאליו. אנחנו חלילה, אני לא רוצה להאמין שאנחנו נשווה את עצמנו לשתי הרשויות המקוללות האלה, מבחינת הראשים שלהן, שבאמת מוזכרים בהיבט השלילי והקיצוני ביותר, והם לצורך העניין היום בתחתית המדרג במדרג הרשויות מבחינת הקוד האתי שלהן, אבל אין לי ספק שאנחנו עדיין מצויים בכמה שלבים בתחום האפור ויש לנו לאן להעלות את הסף, ואני בטוח שהיום זו הנקודה ההתחלתית הטובה.

יהודה בן חמו: תודה רבה לכולם, שבע דקות הפסקה.

הפסקה

יהודה בן חמו; אנחנו ממשיכים בישיבת המועצה, חברים. שני סעיפים נוספים על סדר היום, אישור פרוטוקול וועדת הכספים והגדלת ההתקשרות עם הקבלן ארזים.

אישור פרוטוקול וועדת כספים מיום 4.9.05:

יהודה בן חמו: סעיף 2, אישור פרוטוקול. הערות והארות? בבקשה.

גיא בן גל: אני אגיד לפרוטוקול מה ההערות.

יהודה בן חמו: חברים, נשלח פרוטוקול ונרשמה הערה בסדר היום, שבאופן חד פעמי ואני תמיד כעסתי על זה ונתתי אישור למקרה, כי שבוע הבא אני לא בטוח שתהיה ישיבת מועצה, אז הכנסנו את זה בסדר היום. מי שלא זוכר, מי שלא היה בישיבת וועדת הכספים, יוכל לקבל את ההחלטות עכשיו. בבקשה גיא, ולאחר מכן עמוס גבריאלי.

גיא בן גל: אני מבקש להעיר הערה לסדר ולהסביר. אני דורש, אני מבקש את אישור המועצה, כפי שבקשתי אתמול בוועדת הכספים, בהצבעה פרטנית על העברת סעיף סעיף בנושא הקצבת סכום תוספתי של 50 אלף שקלים לטובת -

יהודה בן חמו: זה יהיה, נפריד את זה בהצבעה.

גיא בן גל: אני רוצה להסביר למה אני מבקש את זה. אתמול כשלתי לשכנע את עמיתי לוועדת הכספים, והייתי היחיד שהצביע נגד תוספת של 50 אלף שקלים לטובת מימון יום שכולו תורה. אני חושב שרוב האנשים פה יודעים במה מדובר. לטובת אלה שלא היו אתמול, אני אחזור מאד בקצרה על הטעונוים שלי, ולמה גם היום בכוונתי, ובכוונת יו"ר הסיעה שלי, ד"ר גולדמן, להתנגד להקצבה הזאת, ואם אחרים נוספים מתנגדו, אני כמובן אברך על כך.

בסיס הטעון שלנו, הוא גם אידיאולוגי, הוא גם עקרוני והוא גם טכני. ברמה האידיאולוגית אני לא אפתיע אתכם אם אני אספר לכם שנציגי שינוי רואים פגם מסוים בסבסוד אירוע מסוג שנקרא יום שכולו תורה, שמטרתו העיקרית היא להוות בעצם ציון מקביל של יום העצמאות ע"י אוכלוסיה מסוימת, פלג מסוים מתוך האוכלוסיה הדתית בכפר סבא, שמכל מיני סיבות שהתחילו במקור מסיבות פוליטיות והשתרשו עם השנים, מצאו לנכון לקיים באופן מקביל את אירועי יום שכולו תורה. אני רואה בזה פגם מהסיבה הפשוטה, שמכל חגי מדינת ישראל, כל החגים, בלי יוצא מן הכלל, חוץ מאחד, הם חגים שיש להם זיקה לדת היהודית. יש חג אחד, והוא חג העצמאות, שהוא חג

לאומי. זה חג שאני חושב שבלי קשה לאמונות הדתיות, התיאולוגיות, החילוניות, הדתיות של אדם, הוא מאחד אותנו כעם, הוא מאחד אותנו כמדינה, הוא מקיף אגב, גם את אזרחיה הלא יהודים של מדינת ישראל, שגם מציינים אותו, ואני חושב שיש בו פן ממלכתי אולי יותר מכל חג אחר, ובזה שהעירייה באופן מודע בוחרת לממן אירוע מקביל לנושא אופי דתי של אותו יום, אני נורא מצטער, יכולים לספר לי שיש שם טרמפולינות ויש שם הפעלות, אבל המטרה המוצהרת, המוגמרת, הסופית של הקיום המקביל של האירוע הזה, הוא לקיים יום ביום העצמאות, בכל אופי דתי אחר, זה הפגם האידיאולוגי. הפגם המקצועי שאני רואה בעניין הזה, זה מקור התקציב של זה. מקור התקציב שנועד לעניין הזה, לא מהווה תוספת תקציבית, כי כל המהות של העברה מסעיף לסעיף, זה שלא תהיה תוספת תקציבית, אלא שהתקציב הזה נלקח על חשבון סעיף תקציבי אחר, והמקור התקציבי לעניין הזה הוא להקות ייצוגיות. סעיף שאכן תוקצב בשנת התקציב 2005 ב-100 אלף שקלים, ואכן לא מוצע, אבל יש לי יותר מיסוד להניח שיש מה לעשות בעוד 50 אלף שקלים בתקציב התרבות, הלא תורני.

הפגם השלישי הטכני שיש לי, ואתו אני מסיים את דברי, זה שעדיין עשתה טוב העירייה, ופה אני חייב להגיד גם דברי שבח וברכה למנכ"ל ולראש העיר, בניגוד לשנים שהיה צריך לחפש עם גלאי מתכות או עם פינצטה, או אם אני לא יודע השם יודע מה, איפה קבור הסעיף הזה של יום שכולו תורה, לפחות היום, בריש גלי, וביחס ישיר לנושא הקודם שלנו, בשקיפות מלאה, אומר לנו פה ראש העיר ומציג בפנינו המנכ"ל, לפחות אתה מקור התקציב. ואנחנו יודעים מה זה יום שכולו תורה, אנחנו יודעים איזה סעיף תקציבי זה, ואני, כפי שהסברתי, לא תומך בזה. אני חושב שזה עדיין פגום, אבל לפחות זה נעשה באופן תקין, ואני מציע לכל חברי לפעול כמוני וכמו יו"ר הסיעה שלי, ולהתנגד מהטעמים שציינתי. תודה.

עמוס גבריאלי: אין לי פן אידיאולוגי ביום שכולו תורה. אני מאד עקבי בעניין הזה כל הקדנציות. גם בקדנציה הקודמת, יום שכולו תורה, יש צרכים לאוכלוסיה

מסוימת, הם צריכים את זה, זה בסדר, זה נוצל לדברים תרבותיים וזה בסדר גמור, אבל ההליך פה פסול. אני למדתי על זה בעיקרון משיחה עם גיא. בדקתי את זה, והנושא של העברה מסעיף לסעיף הוכרע בישיבת התקציב ונאמר, שלא תהיה העברה בין סעיף לסעיף, בלי שמחזיק התיק ידע את זה. היתה פה החלטה של מועצה, בעקבות אמירה שאני אמרתי, שהעברה מסעיף לסעיף, זו דרך לשנות סדרי עדיפות בתוך תקציב. אני עד אתמול בערב לא ידעתי על העברה של 50 אלף שקל ליום שכולו תורה. דיברתי עם דני וויס והוא כן ידע. הוא כן ידע. אני לא ידעתי. אני חושב שאני הייתי צריך לדעת שצריך להעביר 50 אלף שקל, מאחר ולא ידעתי, ואף אחד לא טרח להגיד לי, עכשיו, מה שעוד יותר חמור, גם לא ידעתי על ה-100 אלף שקל להקמת להקת מחול ייצוגית. אני מאד משתדל להיות ברמה של פרטים קטנים בתרבות. אני חושב שאני מסוגל לטפל בעשרים נושאים מוניציפליים, אבל מיקדתי את כל האנרגיה בנושא אחד, וככזה אני דורש את הכבוד שמגיע לי. משתמש במונחים שלא השתמשתי בהם כבר שבע שנים. לא דורש, אני עומד בזה. כל מה שנעשה בתרבות, אני רוצה לדעת מהתחלה ועד הסוף. ברמת הפסיק הכי קטן.

יכול להיות שזה בסדר, יכול להיות שזה לא בסדר. זה בטוח בסדר, כי אם יש להקת מחול ייצוגית לכפר סבא, אז בטוח שזה בסדר, אבל אני רוצה לדעת מזה. אני לא מוכן שבאגף התרבות תהיה מחלקה שנקראת תרבות תורנית, שהיא תהיה אכס-טריטוריאלית. שכל מה שייעשה בה, יהיה חסוי מעיני, שכל הדברים שם יהיו מעשים. להפך, אני רוצה שהתרבות התורנית תהיה חלק מהתרבות החילונית בכפר סבא. אני רוצה לשפר את איכות התרבות שניתנת לציבור החרדי והדתי בכפר סבא. אני רוצה להביא לפה פסטיבלי כליזמרים, ודיברתי עם מושיק על זה, אני אוהב את התרבות הדתית. אני קנאי לתרבות החרדית, אבל אני רוצה שזה יהיה תחת שליטה ותחת פיקוח. אני חושב שמה שקרה פה בסופו של יום, הוא דבר כזה, כשישבה המועצה והחליטה על סדרי עדיפות, לא עמד בפניה הסיפור של 50 אלף שקל, ביום

אחד הסיפור הזה הפך להיות מתקציב שיועד לאיזושהי להקה ייצוגית שאני לא מכיר אותה ואני לא יודע אם היא קיימת או לא קיימת, בתוך זה 50 אלף הלכו לתרבות תורנית. וזה לא צוין, ויום שכולו תורה זה מצוין, אני אומר לך את זה, יואל, אבל הדרך שזה נעשה, הפוכה למה שקיבלנו פה בהרצאות המלומדות חמש דקות לפני זה. לא היתה פה לא שקיפות, לא היתה פה התאמה להחלטות שלנו שמחזיק תיק צריך לדעת בדיוק מה קורה בתוך התקציב שלו, כדי להיות בקר מטעם המועצה להעברות אלה, ולכן אני מתנגד באופן טוטאלי ונחרץ להעברה הזאת, מהטעמים האלה בלבד, ואני רוצה להדגיש: לא מהטעם העקרוני, כי גיא ואני חלוקים בנושא הזה, שזו חלוקה אידיאולוגית שקיימת בדברים. אבל בפן של הניהול, בפן של החלטות מועצה, אני אישית מרגיש אפילו נפגע מזה, ולא מוכן לאשר את זה. אני לא רוצה שאף אחד יצטרף או לא יצטרף אלי, כי זה בסופו של דבר גם עניין ברמה מסוימת של אגף שאני אחראי עליו. אז אולי זה יותר מדי בפן ציבורי ופן של מועצה. היתה פה החלטה, וצריך לכבד אותה. ואני מודיע פה למועצה הזאת, שעד אתמול בערב כשגיא העיר את תשומת לבי, לא ידעתי על זה בכלל, לא שהגיעו 100 ולא שהלכו 50. ואני בקיא בתקציב האגף שלי. תאמינו לי, אני יודע עד רמת הפרט מה קורה בכל תחום בתרבות, ואתם יודעים את זה. ולכן, לצערי, אני לא יכול להצביע, מעבר לזה - אני לא ממליץ שום דבר.

מעבר לזה, אני רוצה להגיד לכם, שאני מסכים להחלטות וועדת הכספים, זה נראה לי בסדר, רק שאלה, אייל, כשאתה כותב שההסבר למשהו, בהעברת סעיף לסעיף, זה לבקשת הסמנ"ל, אני מבין שזה הסמנכ"ל?

אייל יוניאן: זה לא אני כותב את זה. זה סמנכ"ל.

עמוס גבריאל: אז הסבר להעברה מתקציב לתקציב, זה בעצם בקשת סמנכ"ל? האם בקשת סמנכ"ל היא הסבר להעברה מסעיף לסעיף? או האם זה הסבר - יש לך את הסעיפים 450 ו-930 - רק מבחינה פרוצדורלית, לא באופן מהותי, לא שיש התנגדות מהותית.

יהודה בן חמון: רק ברשותכם, אם אפשר כל אחד בתורו. קובי, בבקשה.

קובי אוחיון: בנושא של יום שכולו תורה, אני חושב שאין קדנציה שזה לא עולה, ואין דיון בתקציב של שנה שזה לא עולה, וכל פעם מחדש הנושא הזה הופך להיות איזה זירת התגוששות, הייתי אומר, ותמיד מעלים את הסוגיה של דתיים - חילוניים, כן אידיאולוגיה, כן שאלות של דת ומצפון, בסדר, כל מפלגה וכל סיעה והציבור שהיא מכוונת אליו. אני, כמו עמוס, רואה שלכל ציבור יש צרכים משלו. אנחנו מדברים על ציבור שזה לא הציבור שהם חושבים, של הדוסיים שמקטרגים נגד המדינה, או שיוצאים נגד, ולא מכבדים לא את הדגל ולא את ההמנון. זה ציבור שהוא גם ציבור של משה חן וגם ציבור שלנו, של הציונות הדתית. אין כמעט ציבור של ש"ס בכפר סבא, רבותי. אם מישהו חושב שבכפר סבא יש איזו אוכלוסיה חרדית, שיש לה איזה משקל - אין כזה דבר בכפר סבא. היום הזה הוא יום שמייחדים אותו, נותנים לו נופך דתי ליום הלאומי הזה של קהילה מסוימת, שחוגגת בדרך אחרת, אבל גם חוגגת בבמה המרכזית. באותה מידה יכולתם גם לפסול את הבמות בשכונות, אני לא מבין עם אותו הגיון לוגי שהולכים כאן, אז למה שיהיו במות בשכונות? למה תמיד שזה משהו שיש לו גוון דתי - גמרנו, הוא פסול מעיקרו. הוא פסול. אני לא מתייחס לפגם הטכני הזה שעמוס אמר עליו, אבל אני חושב שזה כשל גם של מנהל היחידה, שכל מנהל יחידה צריך לעדכן את מחזיק התיק שלו בנושאים הקרדינליים האלה של העברות מסעיף לסעיף. זה לא פותר את החובה שעל פי החלטת המועצה, אני לא מתווכח על זה. אבל הדבר האלמנטרי שאני מצפה ממנהל מחלקה או אגף, שיעדכן את מחזיק התיק שלו, על שינויים צפויים כאלה, ולהוועץ אתו ולקבל החלטה אולי גם יחד. אז גם פה צריך לתקן את הדבר הזה.

משה אבן חן: מאחר ואני מחזיק את תיק התרבות התורנית,

יהודה בן חמו: מחצית התיק של תרבות תורנית.

משה אבן חן: לא מחצית, אבל לא חשוב.

יהודה בן חמו: אני אומר את זה, בכדי שלא ייאמר בפרוטוקול למה נאמר ואתה לא הגבת. יש תרבות תורנית, שהיתה בעבר מוחזקת ע"י תנועת ש"ס בקדנציה

הקודמת. ישנם ציבורים רחבים שבחלקם הם ציונות דתית ובחלקם חרדית. אני בהחלט חושב שיש תרבות כזו ותרבות אחרת. וישנם דברים שאתה יכול לקיים, ואתה יכול להיות בחלק שותף בפעילויות מסוימות. למשל, יואל ברוך לא יכול להיות שותף באותן פעילויות. ולכן במסגרת הפעילות של המחלקה לפעילות תורנית, צריכה להיות פעילות גם של ציונות דתית וגם של תרבות חרדית. בבקשה.

גיא בן גל: אבל בפועל אחראי לזה דני וויס?

יהודה בן חמו: לא. בפועל זה אדם שעובד בחצי משרה -

משה אבן חן: חצי משרה, שמשון בן אליהו מנהל. (מדברים ביחד). אני בהחלט רוצה להצטרף דווקא למה שאמר עמוס, משום שקודם כל אני רוצה לומר, כמשפט פתיח. אני בעד יום שכולו תורה, ואני חוזר ואומר: אני בעד יום שכולו תורה שיהיה ביום העצמאות או לא יהיה ביום העצמאות, זה לא משנה: לימוד תורה זה תמיד דבר טוב. ואם רוצים לקיים את זה, אני בעד לקיים את זה. אבל, ופה נכנס הנושא של האבל.

מה שקרה כאן, זה נעשה דבר שלא בידיעתי, תוכנן משהו לא בתאום אתנו, אתנו אני מתכוון עם המחלקה לתרבות תורנית, לא ידענו מזה, וכאשר -

יהודה בן חמו: מה, אתה לא ידעת על זה? אתה לא קיבלת לארגן את זה? מה הסיפור? מי אמר שאתה צריך לארגן את זה?

משה אבן חן: סליחה, אני לא אמרתי שאני צריך לארגן את זה, אבל יהודה, ברגע האחרון, זה היה ברגע האחרון, יהודה, תרשה לי. בשקיפות מלאה, יהודה. בשקיפות מלאה אמרו לשמשון וגם לי אותו הדבר: תשמע, זה לא יעבור דרך התקציב של התרבות התורנית. נקודה. אלה המילים שנאמרו. ורגע, אז הכניסו את זה לתקציב של התרבות התורנית.

אייל יוניאן: מה רע בזה?

משה אבן חן: מה רע בזה? א. רע בזה שתקופה מסוימת - תנו לי לסיים, (כולם צועקים ביחד), אייל, אני רק רוצה לומר לך, שבגלל זה שזה נכנס לתקציב של התרבות התורנית, והוצא כסף מהתרבות התורנית עד שנכנסו ה-50 אלף

שקל האלה, עצרו את הפעילות של התרבות התורנית. דני בוסטין אמר אין כסף בקופה. בגלל זה, שהכסף יצא עבור היום שכולו תורם, זה נכון? אז יש נגיעה לעניין הזה. עכשיו אני חושב מעבר לזה, לא הייתי שותף, לא היינו שותפים לתכנון של הדבר הזה, למהות של הדבר הזה, למרות שזה יום טוב, ואני אומר לכם, אני הייתי שם וראיתי שנעשים שם דברים טובים, אני לא פוסל את היום שכולו תורה, זה לא תוכן אתנו, הנושא התקציבי שום דבר, ולכן אמרנו, אנחנו אין לנו נגיעה בעניין הזה. ידינו לא היתה בנושא הזה. בדקתי ואמרתי, ברגע שקיבלתי את ההעברות מסעיף לסעיף, פתאום אני ראיתי את הדבר הזה ואמרתי: אני אבדוק ואתמול קיבלתי חלק מהתשובה והיום קיבלתי את התשובה המלאה. הלכתי לגזבר ורציתי לראות על מה הוציאו את ה-50 אלף שקל, שזה המון המון כסף. הקציבו והוציאו. הוציאו את הכסף, ואני חושב שההוצאה הזאת היא גבוהה מאד, מעבר לזה, (כולם צועקים יחד),

יהודה בן חמו: הביצוע ב-2003 של הסעיף התקציבי הזה שהוא כולו חוקי לתרבות תורנית והוא בתוכו כולל רק 317 אלף שקל ב-2003 והשנה הוא עומד על 354 אלף שקל.

משה אבן חן: מה שהפריע לי באמת זה הסכום הגבוה שהוצא במקרה הזה, אבל מעבר לזה, שבכניסה נגבו כספים, דמי כניסה. בדקתי את החשבונות, בדקתי אם נכנס כסף - שום דבר לא נכנס. וזאת הנקודה שכואבת לי בעיקר.

רינה פז: אני לא רוצה לחזור על דברים שחברים אמרו, גם עמוס, גם קובי וגם משה, אני רוצה רק להוסיף את זה שזו לא שנה ראשונה שאנחנו נותנים 50 אלף שקל, זה שנים רבות שאנחנו נותנים 50 אלף שקל, ואפילו - אני לא יודעת מה יותר, אני רק יודעת מה שהיה בתקציב 50 אלף שקל, ואפילו היתה שנה אחת שהיתה אינתיפאדה - אני רק רוצה להזכיר לחברים הוותיקים ולחברים החדשים, שהיתה שנה שהיתה אינתיפאדה שאנחנו לא קיימנו מבחינה בטחונית את ארועי יום העצמאות, אבל ליום שכולו תורה, הקצינו 60 אלף שקל. על התוכן של יום שכולו תורה, אני רוצה רק להגיד לגיא בן גל, שבמשך

השנים, הסכום הזה יצא מאירועי יום העצמאות ואני זוכרת שככה זה צריך להיות.

מה שאני לא יודעת, אני לא יכולה להגיד לך, השאר דיכפין, לא דיכפין, אני יודעת שהסכום הזה יצא מתקציב אירועים של יום העצמאות, וזה שקול, וכשאומרים יום העצמאות זה במות, זה עוד אירוע. ולכן אתמול בערב כשאני ראיתי שזה העברה מסעיף לסעיף, מתרבות לתרבות תורנית, אני אמרת, שכדאי להחזיר את זה לאירועי יום העצמאות. (כולם צועקים יחד). נתנו 50 אלף שקל מתקציב -

אייל יוניאן : זה לא נכון. זה היה גם פסטיבל והיתה שיטת עבודה כאן, צריך להגיד את זה גם לעיתונאים וגם לפרוטוקול, הדברים היו מוחבאים, ואני גם מוקלט. את ההבטחה נתנו לפסטיבל, את האירועים נתנו חלק, חלק מיום העצמאות, חלק משונות, לא היתה שקיפות, לא ידעתם מה קורה, הייתי חבר מועצה פה, ואנחנו הולכים על שקיפות ואת דני בוסטין אמרנו לו בתחילת הדרך : אתה תלך על שקיפות - או תקבל על הראש.

רינה פז : אייל, עם כל הכבוד לך, כשהציגו בפנינו את אירועי יום העצמאות, הופיע גם יום שכולו תורה.

אייל יוניאן : אני לא ידעתי כל הקדנציה מה זה פסטיבל נושפים(?)

רינה פז : גם באירועי יום העצמאות כשפרטו, אז אמרו : הבטחה, סדרנים, במות, אמנים, הכל פורט, אז אני לא יודעת מה זה אומר. אני יוצאת מהנחה -

אייל יוניאן : מה זה משנה, כי החדשים, הוא שאל עוד בקדנציה הקודמת, אני לא אומר את כביקורת, אני אומר את זה כעובדה, כאחד ששמע את הנתונים פה ואחרי זה אני קורא את הנתונים היום, אני שומע את העובדים מה הם אומרים.

יהודה בן חמו : אז מה אומר גיא בן גל? הוא בא ומדבר אתי על פסיק קטן או גרש כזה שלא שמו אותו במקום. אז זה מקומם.

רינה פז : אני רוצה רק לסיים. גם אתמול בערב הצענו, וזה התקבל, שזה יעבור מתקציב יום העצמאות וזה יופיע שם. עכשיו, מה שאני חושבת, שכדאי לדעת מה המהות, כי היו שנים שהסכום הזה של 50 אלף שקל, יצא על כיבוד. אז

אם מושיק אומר שהוא היה שם, ואני סומכת על מושיק שהיו כל מיני פעילויות, וזה צריך להיות מתואם.

אריה אברהם: אני רוצה להגיד שני דברים. הנושא הראשון, לדעתי, אני קודם כל מברך על הנושא של השקיפות המלה ואייל לא צריך לקבל על הראש על הנושא הזה, אני חושב שצריך לכבד את הנושא הזה, ויכול להיות שיש פה טעות אולי בשם. אם אנחנו מדברים, מה זה יום שכולו תורה? לפי מה שתארתם לנו, כי אני חדש בנושא פה. כמו שתארתם לנו שזה מדובר על אירועי ספורט לאנשים הדתיים, אירועים עם ילדים וכל מיני דברים, אז בואו נקרא לזה בשמו האמיתי, אירועי יום העצמאות. זה הכל. ולא נקרא לזה יום שכולו תורה, כי הוא לא יום שכולו תורה. זה גם תחרויות ספורט, וזה ילדים, בואו נכיר את העובדה, שבעיר הזאת יש גם אירוע כזה.

רינה פז: בדיוק ככה.

קובי אוחיון: אין מנגל.

אריה אברהם: בואו נכיר את העובדה שיש לנו ציבור דתי, שחי יחד אתנו בעיר הזאת, ויש לו את הצרכים שלו ובואו נכבד את זה גם כן. ואני חוזר חזרה למה שאמר עמוס, ואני מצדיק אותו במאה אחוז. כמחזיק תיק הרווחה, אני לא יודע, ולא מודע על זה, עד אתמול בערב, שיש סעיף שנקרא שבוע ההתנדבות, שהוא 60 אלף שקל, וכשאני מתחיל לחקור את הסיפור הזה של ה-60 אלף שקל, מסתבר שזה לא שבוע התנדבות ולא דובים ולא יער. שבוע התנדבות מתוקצב בתוך הסעיף של ה-60 אלף שקל, מתוקצב אולי 10 אלפים שקל, או משהו כזה, אבל כל השאר זה תיקון מכולה שבסוף לא נכנס שם, וכל מיני דברים נוספים. (כולם צועקים יחד). זה מעמיד אותי במצב מגוחך, שאני הייתי צריך לפנות אליך ואח"כ לאייל ולקבל 1400 שקל, כאשר יש תקציב וכסף. אני מבקש שמחזיק התיק ידע מהנושאים האלה.

יהודה בן חמו: אריה תודה. סיימון בבקשה.

רינה פז: יהודה, סליחה, אני רוצה לתקן פה משהו. כמו שאמרת, המינוחים לא נכונים, כיוון שה-60 אלף שקל האלה, זה מיועד לסיוע לארגוני מתנדבים

ולכל העמותות. יום ההתנדבות, הסכום הזה ליום ההתנדבות, מיועד בדרך כלל לערב הזה, ובמשך השבוע הזה של ארגוני ההתנדבות, גולת הכותרת זה הערב הזה.

יהודה בן חמו: בעזרת התקציב נעשה כיבוד, נקיון. הכל. לא קיבלו את דעתי בהתחלה.

רינה פז: לא צריך. ממש לא צריך.

גיא בן גל: שלמו מהתקציב הזה לעמותה, זה לא תקין.

סיימון גולדמן: קודם כל אני מוחה על מה שאמר קובי. אנחנו לא כל פעם שנושא דתי עולה על סדר היום, מתנגדים לו. מי כמוך יודע שתמכנו בקיום בצעדת כפר סבא ביום שישי. מי כמוך יודע שתמכנו, ועכשיו לאחרונה, בית הכנסת בהדרים. לא כל דבר שהוא קשור לנושא הדתי אנחנו מתנגדים לו. יחד עם זה, אני בהחלט מסכים לדברי גיא, שדווקא יום העצמאות צריך לאחד ולא להפריד. ואני לא רואה פה באירועי יום העצמאות הכלליים, איזושהי -

דובר: אז למה אתה לא מתנגד ליום העצמאות בשכונות?

סיימון גולדמן: לא מתנגד. יכול מאד להיות, אין כאן שום דבר מבחינה גיאוגרפית, אני לא רואה אפשרות להתנגד לזה בגלל שזה דתי, ואנחנו נעמוד גם על זכותם של דתיים לערוך כל דבר שהם מוצאים לנכון, כל עוד שזה לא בא על חשבון אחדות העיר או מה שאנחנו רואים כאחדות העיר.

קובי אוחיון: מתי פעם אחת תמכתם, מה זה הצביעות הזאת?

גיא בן גל: אנשים בחרו אותי כדי לממן פה בתי כנסת בעיר הזאת? מה קרה? המוסר הכללי שלהם יותר מפוקפק, לדעתי, מהקבוצה שלי שינוי. (כולם צועקים ביחד).

קובי אוחיון: האידיאולוגיה שלך כולה היא נגד דת.

גיא בן גל: היא נגד כפיה דתית.

קובי אוחיון: זה מוגזם, מוגזם, כל דבר נגד דת קופץ.

סיימון גולדמן: אז אני מסביר שזה לא נגד דת. גם לא נגד דתיים שמפרסמים בעלון של המחלקה לתרבות תורנית, על הפגנה בגוש קטיף. תסלח לי, בבקשה, על חשבון הציבור. או לחילופין הרצאה של יו"ר ישיבה, ואנחנו לא צריכים

לשלם על זה. עכשיו, אני מפנה את תשומת לבכם לסעיף 920. השתתפות הממשלה בתרבות תורנית. קיבלנו תוספת של 52 אלף שקל, שלא היתה בתקציב הקודם. האם זה נכון? ז"א במקום שהעירייה תוריד מעולה 52 אלף שקל, מה עשו? הקטינו את התקציב על המחלקה ב-52 אלף שקל. (כולם צועקים ביחד). אני אומר, ברגע שאנחנו מקטינים את התקציב לנוער בחינוך חברתי, אנחנו מגדילים את התרבות התורנית. באותה העברה. בבקשה.

אייל יוניאן: סיימון, זה העברה מסעיף לסעיף בתקציב הנוער.

קובי אוחיון: כמה בעיריית הרצליה עומד התקציב על תרבות תורנית? ויעל גרמן שם. פה בכפר סבא יש את התקציב הכי צנוע לתרבות תורנית.

איציק יואל: אני נאלצתי להתנצל בשמך ובשם עמוס בפגישה שהיתה אמורה להיות וחזרתי במיוחד לשאת דברים בעניין הזה, מפני שאתמול הייתי בוועדת כספים, שמעתי את הדיון הזה, הצבעתי בעד השינויים, רובנו או כולנו הצבענו בעד השינויים, ואין טעם לטחון מחדש את מה שנאמר אתמול, אולי חוץ מהעיתונאים. אבל בואו נעבור הלאה. בדיוק לפני שעה וחצי ראינו שקפים, אדון אליעד דיבר על שקיפות, אתיקה, והפוליטיקאים צריכים להשתתף והם גם מסכימים, ואני נראה מטומטם שאני אומר להם: חברה, לא יצליח, אם תרצו או לא תרצו, אז השקיפות המוחלטת באה לידי ביטוי מצד אחד בדו"ח כפי שהוא מתבטא. אבל מהצד השני, תגידו לי, מאיפה יש לכם את עוצמות הרוח ואני לא דתי ואני לא הולך עם כיפה, מאיפה יש לכם את תעצומות הנפש לקבוע שילד חרדי ואו חופשי או דתי ציוני, מי מקבל יותר הקצבה מתוך ה-50 אלף האלה. מאיפה העוצמות האלה לבוא ולומר לנו שהילדים האלה, או המשפחות האלה מקבלים יותר מהילדים שלי ומהמשפחה שלי? זה סתם קשקוש. זה סתם פוליטיקה זולה, זה לא דיון רציני. כי דיון רציני, הייתי מבקש מפה מאייל, שיגיד לי עכשיו, כמה ילד בכפר סבא מקבל. זה או כזה וכזה, וכמה הורה מקבל, כזה או כזה. תפשתם איזה 50 אלף שקל, שאגב, בדיעבד ובשקיפות זה חוזר לפה, וזה כבר עבר זמנו ואתם טוחנים, ואתם לוקחים את ה-50 אלף וצובעים צבע על איזושהי

אוכלוסיה, שכאילו מי יודע מי העדיף אותה. אני אגיד לכם, ואני לא דתי, אני חושב שיואל ברוך לא יכול ללכת על יד הבמה ביום העצמאות, כי הולכים שם עם מיני עד פה, והולכים עם גופיות עד פה, והוא לא יכול להיות שם, ואני יכול להבין אותו.

גיא בן גל; הוא גם לא יכול להיות בבר מצווה של -

יהודה בן חמו: סליחה, רגע, יואל, אני מבקש ממך. הפעם אתה מגזים, ואני מבקש בך לחזור בך מהדברים האלה. אתה פוגע באנשים, ואתה מרשה לעצמך יותר מדי. אני לא אתן את זה פה יותר.

איציק יואל: בסיכומי של דבר, הרי פה מדובר, אם יודעים לעשות חלוקה של כספים, חמישים חלקי דתיים חלקי פה, יוצא אפילו פינטס, וחבל על הדיון, זה מצד אחד. מצד שני, כל האוכלוסיות צריכות לקבל זהה.

יואל ברוך: לא רציתי לדבר, כי פשוט זה גועל נפש, וסליחה על הביטוי. שני משפטים, קודם כל, יום שכולו תורה מתקיים בכפר סבא, מעבר לעשר שנים.

קובי אוחיון: אתה יכול להגיד יותר מ-12, כי אני פה כבר 12 שנה.

אייל יוניאן: הוא מתכוון יותר, במימון עירוני הוא מתקיים עשר שנים.

יואל ברוך: יום שכולו תורה. אני אמרתי מעל 10, לא משנה עכשיו כמה. יום שכולו תורה תוקצב בעיריית כפר סבא מתקציב יום העצמאות. מה שקרה, שבשנה האחרונה או לפני שנתיים, משום מה, לא תקצבו את זה מתקציב יום העצמאות, ועכשיו מנסים וניסו למצוא איזשהו תקציב אחר בכדי להעביר אותו. אני חושב שצריך להעביר את זה לתקציב יום העצמאות, או תקציב אירועים. זה אירוע קטן, מזערי מתוך כל עשרות ומאות אירועים שמתקיימים בכפר סבא, ולציבור שהוא ציבור לא קטן, הציבור שבא לשם הוא ציבור חרדי, ציבור דתי, ציבור חילוני מסורתי. עכשיו, אתה ידידי, אני קורא לך ידיד, למרות כל מה שאתה אומר, כי אני חבר של כולם, אין מה לעשות, אני אוהב את כו-לם, כולל גם אדם שיכול לשנוא אותי, אם בכלל, אז אני אומר לך דבר אחד, (אין כזה דבר, לא קיים כזה דבר) מה שאני רוצה להגיד, שאתה אתה קודם שאתה נגד כפיה דתית, אני רוצה לשאול אותך

שאלה פשוטה. שאלה פשוטה באמת, איזה כפיה דתית יש ביום שהוא כולו תורה? איזו כפיה דתית? האם אני באתי ובקשתי מהעירייה לארגן את יום העצמאות, כיום אירוע דתי בלבד, אני כופה עליך שיום העצמאות יהיה אירוע דתי. להפסיק עם כל שאר האירועים. זה מה שרצית להגיד? סה"כ אתה חי את החיים שלך ואני חי את החיים שלי. אני חושב, בעיר כזאת, שיש, אני לא רוצה להגיד באחוזים, אבל יש מעל ל-20 אחוז, משהו ציבור שהוא דתי, גם חרדי, גם לא חרדי, אני לא מדבר על אלה שיש להם זיקה דתית, אלה שיש להם זיקה דתית למדינה הזאת, אם אתה לא יודע, מינה צמח בסקרים שלה, זיקה דתית 81 אחוז מהאוכלוסיה, מהציבור הישראלי, יש לו זיקה לדת. אני לא מדבר על זיקה דתית, אני מדבר על ציבור דתי. אם הציבור הדתי, האם תקציב יום העצמאות שעומד על 800-900 שקל, או ירד השנה, אבל לא משנה, תקציב כזה שמיועד לכל העיר, האם ציבור שמונה מעל 20 אחוז, לא מגיע לו איזה 50 אלף שקל לעשות איזה אירוע ולייחד אותו בדברים שהוא מבין אותן ושהוא רוצה לאחד אותם ביום הזה? אני אישית שרתתי בצבא, משרת בצבא עד לפני שנה, כל שנה מילואים, עומד בהמנון, הכל, אני עושה הכל, עכשיו, בגלל שיש לי כיפה שחורה, או בגלל שאתה מזהה אותי עם ציבור כזה או אחר, נכון שיש ציבור, אחוז קטן בירושלים ובמאה שערים, שהם נגד המדינה, יש להם נציג ויועץ אצל אבו מאזן, אז זה ציבור של 0 פסיק משהו, מילא על הציבור הזה אתה יכול לדבר, אבל לא עלינו.

דובר : הוא לא יכול, כי המשרד שלנו ייצג אותם באופן מסורתי 25 שנה. יואל ברוך : מה שאני מציע לסיום, להעביר את התקציב הזה בחזרה לתקציב העצמאות, ואני מבקש להחליט היום, כי אם בגלל הסעיף הקטן הזה לא תחליטו מה לעשות, אני אישית מצביע נגד.

רינה פז : אתה ידעת אבל שגובים כספים בכניסה? גיא בן גל : איפה מקיימים את זה? אני צריך אישור להעברה מסעיף לסעיף. (כולם מדברים יחד)

יואל ברוך : אני אומר לך מה קורה, זה דרך עובד העירייה, כי זה הרי שייך לעירייה.

גיא בן גל: הוא כנראה היחיד שבאמת יודע לתת תשובות לגבי האופי של היום הזה, אז בואו נאפשר לו לענות על זה.

יהודה בן חמו: אהבתי את הדוגמא אתמול, של איציק יואל, דנים על החניה ומכניסים גם את כל ההון של המניות והכל. אז אנחנו אותותו נסיים את שלב החניה, ואחרי זה זה יעבור ככה. אני אומר את זה מכיוון, ואני אגיד את זה במענה לשאלות, לא נחזור על דברים שנאמרו פה. קודם כל, גם כשהייתי חבר מועצה ואני מקווה שאני אומר את זה גם היום, אני מקווה שאני אגמור את הקדנציה בלהשפיע המון על העירייה, לא על העיר, ברק לשנות את המינוחים. המינוחים בספר התקציב מופיעים בצורה - לא יודע איך להגדיר אותה אפילו, יש לך סעיף שנקרא ריהוט ראש רשות וריהוט ראש לשכה, ז"א הם לא מצליחים אפילו להביא את המינוחים האמיתיים והנכונים, עד כדי כך, שרינה פז שהיא חברת מועצה וותיקה, אומרת רגע: מה זה, לשכה יותר מראש רשות? ז"א הכל אותו הדבר, ונתתי רק דוגמא קטנה. אני בין אלה שבאים ואומרים, שגם שקיפות מוחלטת, בסופו של יום מעלה יותר מדי שאלות, לא מתוך כוונה חלילה להסתיר, אלא שאלות שבאים ואומרים: מה אתה מסתיר ממני, אם אתה מגלה את הכל, אתה מסתיר פה משהו. ולאותם חברים חדשים שנמצאים פה במועצה, ואני אומר את זה עוד פעם, לא בגלל שאני עומד בראש המועצה הזאת, חבל שלא ראיתם כמה ישיבות בקדנציה הקודמת, חבל שלא הייתם. חבל. כי הייתם אולי יכולים להעריך מה שאנחנו עושים בקדנציה הזאת, אבל שתדעו, לפני שאתם פולטים דברים, בואו נעשה ככה, הוא ביקש פשוט להצביע.

לכן אני בא ואומר, תתייעצו עם חברי המועצה ועם העובדים הוותיקים ותראו איך הדברים התנהלו. קודם כל בשביל העובדות, הנושא של יום שכולו תורה, פעם היה חלק אינטגרלי מאגף התרבות. אלא מאי, שזה עבר מפלגתית עבר לש"ס. גם כשיואל ברוך היה בש"ס, זה עבר לש"ס. שמעון פרץ ניווט את התקציב ואז ברנע מנהלת האגף באה ואמרה: אם זה הולך מפלגתי, תוציא לי את זה מהאגף. זה לא אצלי. רק בשביל שתדעו את העובדות. ככה, כמו

שאמר פה אייל בשולי הדברים, והדברים נבלעו בגלל הצעקות, הכספים עברו לעמותה, שבמקרה יו"ר העמותה היה חבר מועצה ובמקרה הוא עבר פה וראה אור דולק, אז הוא נכנס ושאל אם אפשר לקבל עוד תקציב ובמקרה אישרו לו. אז הדברים במקרה, הכל במקרה, ולכן הדברים האלה שהתנהלו פה, וכמה שצעקנו, וכמה שהצבענו נגד, וכמה שזה, אז צעקנו ודיברנו, והכלבים נבחו והשיירה עוברת.

היום שכולו תורה, אני חושב שהמינוח שלו, ולא בגלל שתקרא לו ככה או ככה, מכיוון שאם תבוא לשם, אני מציע לך, אתה גם תחכים. אתה תחכים גם אם אתה לא אדם דתי. אני לא הולך עם כיפה, אני מחשיב את עצמי לאדם מסורתי, אני מחשיב את עצמי לאדם שנהנה גם לשמוע דברי תורה. אני נהנה וגם לומד מדברי תורה. תבוא לשם, אני באתי לשם גם כשהייתי חבר מועצה אנונימי, וישבתי בפינת האולם ושמעתי. יש שם הפעלות לילדים, יש שם חידונים לילדים, ולא דווקא בתחום הדת, אלא גם בתחום לא הייתי אומר ארץ ישראל, אבל בתחומים שגם אנשים חילוניים יכולים להיות מעורים וגם להנות. יש שם הפעלות, יש שם גם דברי תורה, מה לעשות. אתה יודע מה? אני בטוח, לא תהיה שם מרצה פנינה רוזנבלום, היא לא תבוא להרצות שם, גם לא תעשה תצוגת אופנה שם. אבל יש מרצות לנשים. אני בא ואומר, היום הזה, הוא בדיוק כמו שאנחנו מקיימים יום עצמאות בשכונות. באו השכונות, גם כן החלטה היסטורית, באו ואמרו, שאנחנו רוצים שיהיה לנו אירוע ייחודי שלנו. כן טוב, לא טוב - אני לא נכנס לוויכוח כרגע. עובדתית זה הרבה מאד שנים, עוד לפני שתכננו, כל אחד מאתנו לשבת סביב השולחן הזה. ולכן ההרגלים האלה חלקם הצלחנו לשנות, חלקם לא הצלחנו, אבל מה לעשות שזה צורך, ועובדה למשל, שבקפלן, יוספטל מגיעים קרוב ל-10 אלפים איש למסיבה בשכונה. חלקם הגדול לא מגיע למרכז העיר. אם תיקח למשל את עליה, אותו כנ"ל. והרבה מאד אנשים משיכון עליה לא באים לככר העיר. רוצים את האופי השכונתי, רוצים את ההווי החברתי, רוצים את ההווי המוסיקלי שהוא משותף לאותה קהילה. אותו כנ"ל גם יום שכולו תורה. אני

בהחלט חושב שצריך להכניס אותו לסעיף, ואנחנו מפה מצביעים על העברתו לסעיף הוצאות של יום העצמאות. לא פסטיבל כזה ולא פסטיבל אחר ולא כלום.

קובי אוחיון: כמה מתוך זה בא מתוך התקציב של תרבות תורנית?

יהודה בן חמו: אנחנו מעבירים אותו, כי זה חלק מפעילות יום העצמאות. נקודה. יום העצמאות. נקודה. זה אירוע. אירוע לכל דבר ועניין, והכל יהיה בצורה שקופה ומוחלטת. גם האבטחה תצא מהסעיף הזה, גם הכל יצא מהסעיף הזה.

גיא בן גל: 50 אלף שקלים אתה מוסיף לסעיף התקציבי.

יהודה בן חמו: אבל זה גם מה שהתקבל אתמול כשרינה הציעה את זה. זה התקבל אתמול בוועדת הכספים, גיא, אל תגלגלו עיניים. אתם מספיק פקחים בשביל לקרוא את הדברים, אז אתם פקחים גם בשביל לשמוע את הדברים. לכן אני בא ואומר, מי שהעלה פה את התקציב, 50 אלף שקל, הגדלה, מה הגדלה, זה התקציב הנמוך ביותר, וזה שיא הפרדוכס. שיא הפרדוכס, שמצד אחד אלה שמתנגדים להקצבה הזאת מבקרים אותי, ואלה שמקבלים את ההקצבה הזאת מבקרים אותי. למה? הם מתלוננים על זה - לפחות צד אחד צריך להיות מרוצה - הם מתלוננים על זה שאני מקצץ להם, בתקופה הקודמת היה 75-80 אלף ש"ח, את האבטחה משם ואת ההסעות משם. אני לא. אני באתי ואמרתי: חברה, תנהלו, תבואו ותתנו להם, כמה שמגיע להם מגיע. תנו להם. אז השנה הם מנצלים פחות מ-50 אלף ש"ח, 41 אלף. מנצלים הכי פחות. היו שנים שרק התקציב, מה שדווח, היה 80 אלף ש"ח, כשאת האבטחה וחלק מההסעות וחלק משם וחלק מפה, ואני אומר לכם, זה היה הפינטס שהם קיבלו.

חבל שעמוס הלך מפה, הוא מדבר על שקיפות. יש שקיפות מוחלטת. אתם יודעים מה? אני אומר את זה פה בלי לפגוע באף אחד מהחברים. יכולנו לעשות העברה מסעיף לסעיף ואף אחד לא ידע. אף אחד מהשולחן הזה לא

היה עולה. אבל מה? רוצים לבוא ולהגיד: חברים, אני רוצה שתדעו, אז כל

הכבוד -

סיימון גולדמן: אנחנו מברכים על זה. על השקיפות. כן.

יהודה בן חמו: אנחנו מברכים על זה, בחייכם,

גיא בן גל: אני לא שוכנעתי, בעיני לממן אירוע של יום העצמאות לא נכון לממן אירוע

של יום שכולו תורה.

אייל יוניאן: אבל זה ברמת המדיניות.

גיא בן גל: רמת מדיניות ושקיפות זה נוהל תקין, עשית הכל.

יהודה בן חמו: גיא בן גל, כמו שאני צריך לתקצב, ואני עושה את זה מכל הלב, ועם הרבה

מאד תבונה, לתקציב את תוכנית האתיקה ברשות המקומית, באותה מידה,

ואני לא ממצמץ אפילו פעם אחת יותר, כשאני מקצה לציבור הדתי. ואני

אומר לך, כמו שאני מקצה לבי"ס יסודי, נותן מגרש כדורסל וכדורגל, באותה

מידה תקבל עטרת חיים. באותה מידה. כי היום בעטרת חיים, מה לעשות,

אני מחויב לכו-לם. ואתה לא בעד. אתה בעד רמת המלל אבל לא ברמת

ההתנהלות. ולא ברמת ההתנהגות. מה אתה בא עם סיפור המעשיות? תנו לי,

(כולם צועקים) גיא, מכיוון שאתה כאח צעיר לי, אני אגיד לך, שהבטן

שגידלת, מראה שאתה לא היית במגרש כדורסל. כל מגרש שהוא לא מגודר,

אתה תחטוף מהתושבים על כדורים שעפים לכיוון, וזה פתוח לציבור, אני

נתתי בניגוד לקודמי, התחייבות בכתב לתושבים, לא בע"פ. אני הוצאתי

סיכום פגישה אתם בכתב. ישר מבית הספר וישר לתושבים בצד הרחוב, על

מנת שיהיה פתוח. זה בשעות אחה"צ, לתושבים, כי למה לא, אני אעשה אותו

רב שימושי. אתה תחיה ותראה. איזה שטויות זה?

קובי אוחיון: לא יודעים את ההיסטוריה, כשהתחבטנו פה איפה למקם את אולם הספורט,

של סורקיס, עטרת חיים וחב"ד באו ואמרו: למה לא תעשו את זה במגרש

שלנו? באמת, לסורקיס אין מגרש ספורט, ואין להם גם אולם. אז מה?

אייל יוניאן: אני רוצה להיות מאד קצר. א. נאמרו כאן דברים חמורים, לגבי דברים שיודע

משה אבן חן ואני לא יודע כמנכ"ל עירייה. בואו נשים סוף לדברים האלה.

אם יודע משה אבן חן דבר שאני לא יודע כמנכ"ל העירייה, אני מבקש להעביר את הנתונים למבקר העירייה, או לצומת כפר סבא למשטרה. אני לא מודע לדברים האלה, אסור שדברים אלה יקרו בעירייה, בטח לא בזו המועצה שנוהגת בשקיפות, אני מבקש, אני לא מודע לנתונים האלה, אני מבקש שיטופלו.

לגבי מה שאמר עמוס גבריאלי על מבקר העירייה, אני מאד מודה למבקר העירייה שיעשה ביקורת, ואם יש דברים שנעשו ברמה הפלילית, שיועברו למשטרה. מעבר לזה, לגבי יום שכולו תורה, עוד מילה אחת ברמת הנתונים. מה שיצא לגבי יום שכולו תורה, זה 41.100 שקל, שנה שעברה ב-2004 היה גם יום שכולו תורה, זה השתנה בתקציב וזה מתקציב יום העצמאות. ברמת המדיניות, חבל שעמוס לא פה, עצם ההעברה מסעיף לסעיף לא שנתה שום מדיניות, המדיניות קיימת מקדמת דנא והיתה קיימת גם ב-2004. זה שאתם קמים עכשיו, אני לא ברמה של מדיניות. אני ברמה של יישום המדיניות. אבל רק ברמה העובדתית, זה היה גם בתקציב 2004.

להבדיל, לגבי מה שאמר עמוס על להקות המחול, אני חייב להגיד לפרוטוקול לפחות, להקות המחול זה סעיף שהיה עליו דיון בוועדת הכספים, יש מצגת שאני יכול להביא לכם אותה, והראיתי לכם אותה, שהוספנו 4 מליון שקל לוועדת הכספים, ואחד הסעיפים בתרבות שהיה להקות מחול. לא יצרנו תקדים, זו החלטה. צודק עמוס בדבר אחד, ובזה אני מקבל את הביקורת וצריך לשנות את החלטת המועצה. החלטת המועצה מדברת על העברות מסעיף לסעיף, שאנחנו יכולים להעביר את זה אני והגזבר, ביידוע מנכ"ל וגזבר לבקשת מנהל האגף, ביידוע מחזיק התיק. אני לתומי חשבת, כבר עברו שמונה חודשים מאז ההחלטה, שמחזיקי התיקים מיודעים, ואכן כל העברה מסעיף לסעיף הגיעה ואף אחד לא ידע. צריך רק להבין, ששאלו פה, עמוס גבריאלי על הריהוט של ראש העיר, שעד כדי כך השקיפות היא גדולה, שעשו העברה מסעיף לסעיף, מציווד מנכ"ל לציווד ראש עיר, כדי שידעו שמי

שקנה את השולחן זה ראש העיר ולא המנכ"ל ולכן גם בדברים כאלה, בזוטות, הצטרכו ליידע אתכם, גם בכיבוד, וגם בדברים כאלה. אני אין לי בעיה. אני מהיום מקבל את הביקורת הזאת, וזה הדבר היחיד שלא נעשה כפי שצריך, שאני צריך לברר עם מנהל האגף, לא רק דברים שבעבר יצאו מתקציב אירועים ותקציב הבטחה, אלא הם יצאו גם מהמועצה הדתית ולא היתה על זה שליטה, וזה הרבה יותר קשה לשלוט על זה. ושוב, יושב פה המבקר, וגם על יום שכולו תורה, ויושב פה יואל ברוך, יצאו דברים גם למועצה הדתית, והיום גם המועצה הדתית סדורה, וצריך להבין את הדברים האלה. ומילה אחת לגבי להקות מחול: להקות מחול קיימות, מתקיימות, רק תקצבו את זה ב-100 אלף שקל, ולהקות מחול מתחילות בספטמבר, ולכן לשנת התקציב הזאת נוצר עודף, אז לקחנו את העודף והעברנו לשנה הבאה זה יהיה 100 אלף. זה הכל.

יהודה בן חמו: תודה רבה. מי בעד לאשר את החלטת וועדת הכספים?

גיא בן גל: אפשר להצביע בנפרד כפי שבקשתי?

יהודה בן חמו: הסעיף הזה נכנס לתקציב יום העצמאות. מי בעד החלטת וועדת הכספים בנושא של העברה של 50 אלף ₪ לפעילות יום העצמאות. קודם כל הסעיף הזה, ולאחר מכן נצביע על שאר החלטות וועדת הכספים. לאירועי יום העצמאות.

גיא בן גל: להעביר את אותם 50 אלף שקלים, במקום לתוספת לתרבות תורנית, ליום העצמאות.

יהודה בן חמו: ליום העצמאות. אנחנו מעבירים את ה-50 אלף ₪, עושים העברה מסעיף לסעיף. מסעיף הלהקות הייצוגיות ליום העצמאות, לאירועי יום העצמאות. אנחנו מבחינתנו בספר התקציב הבא מגדירים את נושא, את האירועים האלה כאירועי יום העצמאות, כולל הנושא של יום שכולו תורה, תקרא לו מצדי יום שכולו brake dance לא יודע מה. ואם תקרא לזה יום הבודהיזם - תאמין לי, יתמכו בזה יום שכולו בודהיזם. שמע לי.

החלטה מס' 234: מחליטים לאשר פרוטוקול ועדת כספים מיום 04/09/05 (מצ"ב).
פעילות "יום שכולו תורה" יועבר לסעיף ארועי יום העצמאות.

3. הגדלת התקשרות עם קבלן "ארזים-ארז עודי" ב-50% לצורך שידרוג סידורי בטיחות באצטדיון.

החלטה מס' 235: מחליטים לאשר הגדלת התקשרות עם קבלן "ארזים - ארז עודי" ב - 50% לצורך שידרוג סידורי בטיחות באצטדיון.

הישיבה נעולה.

אייל יוניאן
מנכ"ל העירייה

יהודה בן חמו
ראש העיר

ריכוז החלטות מועצה
פרוטוקול מס' 38/15-10/05

מישיבת מועצה מן המניין מיום שני, א' אלול תשס"ה (5.9.2005)

החלטה מס' 234: מחליטים לאשר פרוטוקול ועדת כספים מיום 04/09/05 (מצ"ב).
פעילות "יום שכולו תורה" יועבר לסעיף ארועי יום העצמאות.

החלטה מס' 235: מחליטים לאשר הגדלת התקשרות עם קבלן "ארזים – ארז עודי" ב –
50% לצורך שידרוג סידורי בטיחות באיצטדיון.